

Gender Alliance Initiative

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ελλάδα

Η Ισότητα των Φύλων
Η Ισότητα των Φύλων
Η Ισότητα των Φύλων
Η Ισότητα των Φύλων
Η Ισότητα των Φύλων

στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Οδηγός υλοποίησης εκπαιδευτικών-επιμορφωτικών δράσεων

1η έκδοση: Θεσσαλονίκη 2020

ISBN: 978-618-84649-6-4 (Χάινριχ Μπελ Ελλάδας)

ISBN: 978-618-85177-0-7 (Η Συμμαχία των Φύλων)

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ελλάδα

Συγγραφή

Βαγγέλης Κοσμάτος, ψυχολόγος – ειδικός σε θέματα φύλου

Γιώργος Νικολαΐδης, ηθοποιός – θεατρικός συγγραφέας, εκπαιδευτής ενηλίκων

Αλέξανδρος Δεληστάθης, εκπαιδευτής ενηλίκων – ερευνητής

Επιμέλεια κειμένων

Βάσω Νικολοπούλου

Γιώτα Χατζηθεοχάρους

Συλβί Ρηγοπούλου

Σχεδιασμός/Σελιδοποίηση

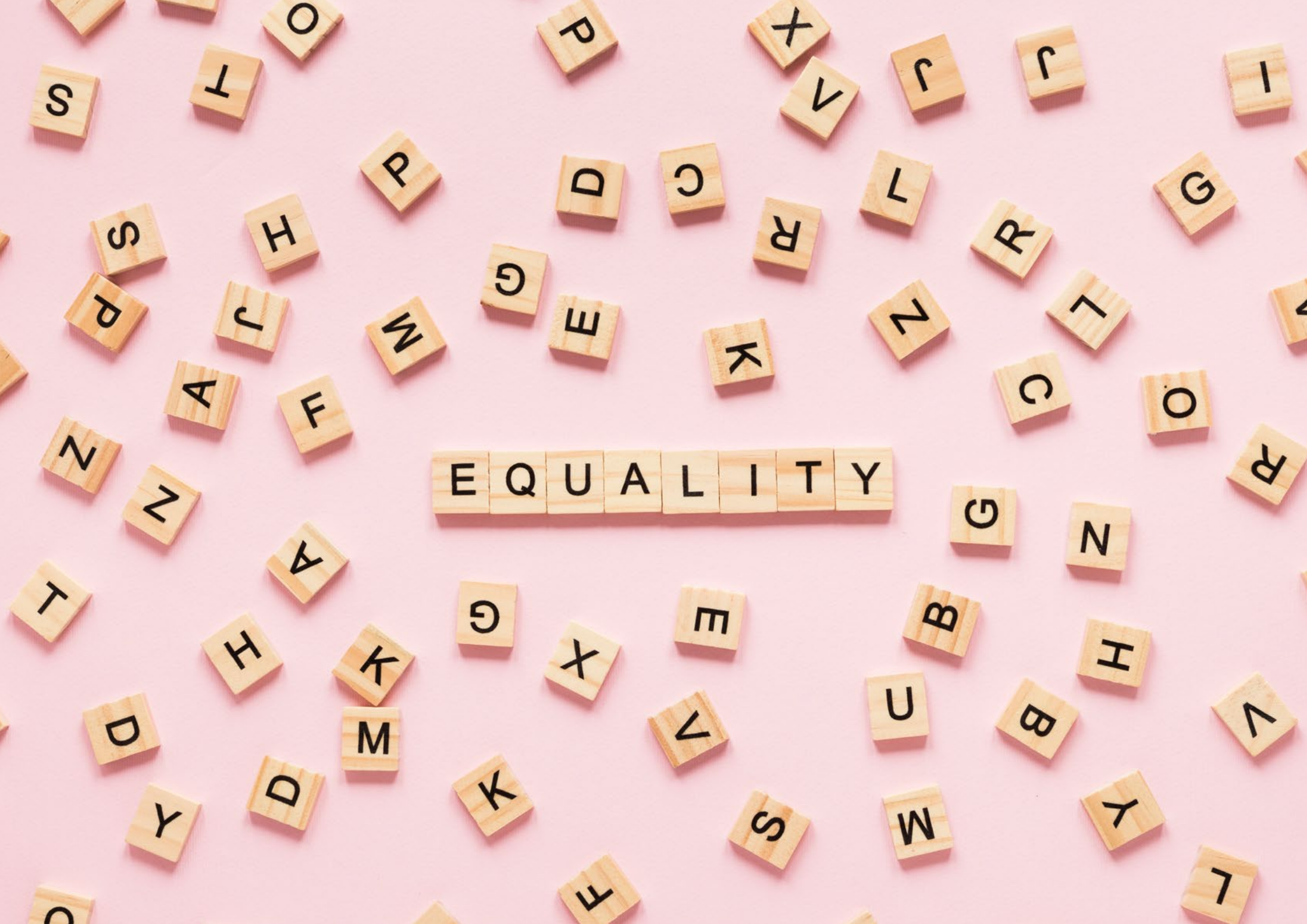
Χριστόφορος Κωνσταντόπουλος

Η πιλοτική εφαρμογή, αξιολόγηση και βελτιστοποίηση του Οδηγού και των εκπαιδευτικών εργαλείων του έγινε με την πολύτιμη συμμετοχή και συνεργασία στελεχών από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και τη Διεύθυνση Διά Βίου Μάθησης, της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΑΔΕΙΑ CREATIVE COMMONS

Το έργο με τίτλο “Η ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ - ΟΔΗΓΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ” των συγγραφέων Βαγγέλη Κοσμάτου, Γιώργου Νικολαΐδη και Αλέξανδρου Δεληστάθη με εκδότη τη Συμμαχία των Φύλων και το Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδας, διατίθεται με την άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση – Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνές.

EQUALITY

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ελλάδα

Η Ισότητα των Φύλων στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Οδηγός υλοποίησης εκπαιδευτικών-επιμορφωτικών προγραμμάτων για την Ισότητα των Φύλων σε εκπαιδευτικούς οργανισμούς, δομές και μονάδες εκπαίδευσης ενηλίκων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	6		
2. Γενικός σκοπός	7		
3. Ειδικά πεδία-άξονες	8		
4. Ειδικοί επιμορφωτικοί στόχοι	9		
5. Εκπαιδευτική μεθοδολογία	10		
6. Εκπαιδευτικές τεχνικές	12		
7. Εκπαιδευτικό υλικό	13		
8. Διάρθρωση και περιληπτική παρουσίαση εκπαιδευτικής-επιμορφωτικής δράσης	14		
9. Αναλυτική παρουσίαση ασκήσεων/δραστηριοτήτων:	15		
9.1. Ενεργοποιητής έναρξης			
9.1.1. Βίντεο: «Μην προσπερνάς την έμφυλη βία»	16		
9.2. Ειδικό πεδίο 1 Φύλο και στερεότυπα στη ζωή και στην ανατροφή μας			
9.2.1. Άσκηση: Στερεότυπα που αντέχουν στο χρόνο!	20		
9.2.2. Άσκηση: Έμφυλες στερεοτυπικές εικόνες	22		
9.2.3. Βίντεο: Αγγλικό πείραμα με βρέφη και παιχνίδια	24		
9.3. Ειδικό πεδίο 2 Φύλο και στερεότυπα στην καθημερινότητά μας			
9.3.1. Άσκηση: Φωτογραφίες μόδας	26		
9.3.2. Βίντεο: Ισπανικό πείραμα με παιδιά και φωτογραφίες μόδας	28		
9.3.3. Διαφήμιση: Μπάμιες	30		
9.3.4. Διαφήμιση: Ένας καλύτερος άντρας μπορεί	32		
9.4. Ειδικό πεδίο 3 Φύλο και σπουδές/εργασία	34		
9.4.1. Άσκηση: Έμφυλα στερεότυπα και επαγγέλματα			36
9.4.2. Βίντεο: Ευρωπαϊκή καμπάνια για το φύλο και την εκπαίδευση			38
9.4.3. Βίντεο: Αγγλικό πείραμα με μικρά παιδιά και επαγγέλματα			40
9.4.4. Βίντεο: Νορβηγικό πείραμα με παιδιά και ίσες αμοιβές στην εργασία			42
9.5. Ειδικό πεδίο 4 Έμφυλη βία	44		
9.5.1. Καρτέλα: Είδη έμφυλης βίας			45
9.5.2. Άσκηση: Στατιστικά έμφυλης βίας			52
9.5.3. Άσκηση: Παροιμίες			66
9.5.4. Καρτέλα: Πυραμίδα έμφυλης βίας			70
9.5.5. Βίντεο: Παιδιά και γονείς - μίμηση			72
9.5.6. Βίντεο: Γράμμα κόρης στον μπαμπά (συναίνεση, έμφυλη βία, τοξική αρρενωπότητα και συντροφικότητα)			74
9.5.7. Καρτέλα: Υπηρεσίες και δομές υποστήριξης θυμάτων έμφυλης βίας			76
9.6. Ενεργοποιητής ολοκλήρωσης			
9.6.1. Βίντεο: Χαστούκισέ την			78
10. Η Συμμαχία των Φύλων	80		
11. Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ	81		
12. Παράρτημα	81		

1.Εισαγωγή

Το πρόγραμμα «Ισότητα των Φύλων και Εκπαίδευση Ενηλίκων - ΙΦ & ΕΕ» υλοποιήθηκε από τη Συμμαχία των Φύλων (Gender Alliance Initiative) στο πλαίσιο των γενικότερων δράσεών της με τίτλο:

ΣΠΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ - ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ-ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ.

Πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Ιδρύματος Χάινριχ Μπελ Ελλάδας και σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, και συγκεκριμένα τη Διεύθυνση Διά Βίου Μάθησης της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, και με τη συμμετοχή στελεχών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε αναλυτικά τις ακόλουθες δράσεις:

- Δημιουργία / προσαρμογή εξειδικευμένου εκπαιδευτικού υλικού
- Πιλοτική υλοποίηση βιωματικού-επιμορφωτικού σεμιναρίου και αξιολόγηση / βελτιστοποίηση εκπαιδευτικού υλικού
- Έκδοση ειδικού Οδηγού υλοποίησης προγραμμάτων για την Ισότητα των Φύλων στην Εκπαίδευση Ενηλίκων.

Ειδικότερα, ο συγκεκριμένος Οδηγός απευθύνεται στο εκπαιδευτικό προσωπικό και τα στελέχη εκπαιδευτικών οργανισμών και δομών εκπαίδευσης ενηλίκων, παρέχοντάς τους εξειδικευμένα εργαλεία και τεχνικές ώστε να μπορούν να υλοποιούν αντίστοιχες δράσεις -έπειτα και από ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια εξοικείωσης και αξιοποίησης του Οδηγού και των περιεχομένων του- στους χώρους δουλειάς τους, στο μέλλον.

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2020.

2. Γενικός σκοπός

Ο γενικότερος σκοπός του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης (ΙΦ & ΕΕ) είναι η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση και η ενδυνάμωση των ενήλικων εκπαιδευομένων και των εκπαιδευτικών σε εκπαιδευτικούς οργανισμούς, δομές και μονάδες εκπαίδευσης ενηλίκων, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα, προκειμένου να αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις, δεξιότητες και μεθοδολογικά εργαλεία, ώστε να μπορούν να επεξεργάζονται και να αναστοχάζονται κριτικά πάνω σε θέματα που σχετίζονται με το φύλο, στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Ειδικότερα, το εκπαιδευτικό υλικό (οι ασκήσεις-δραστηριότητες, τα εργαλεία, η μεθοδολογία) και τα βιωματικά-επιμορφωτικά εργαστήρια σχεδιάστηκαν από ειδικούς σε θέματα φύλου, με σκοπό να δώσουν την ευκαιρία στα συμμετέχοντα πρόσωπα να συνειδητοποιήσουν και να αναστοχαστούν σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και πώς αυτά οικοδομούν εντός μας -ασύναιδα και αδιόρατα- μια ολόκληρη πυραμίδα σεξισμού, μισογυνισμού, έμφυλης τοξικότητας και βίας. Και να προχωρήσουν (εντός και εκτός τους) σε δράσεις ανακατασκευής αυτού του ψυχοκοινωνικού οικοδομήματος.

Όσο για το εκπαιδευτικό προσωπικό και τα στελέχη της εκπαίδευσης, τίθεται από το πρόγραμμα ένας επιπλέον σκοπός: η παροχή των κατάλληλων εργαλείων και της ενδεδειγμένης μεθοδολογίας (μέσω των ειδικών επιμορφωτικών σεμιναρίων και των εξειδικευμένων εκπαιδευτικών υλικών - ειδικού οδηγού) για να είναι σε θέση να υλοποιούν αυτόνομα στο μέλλον αντίστοιχες δράσεις στους χώρους δουλειάς τους.

3.Ειδικά πεδία-άξονες

Για την επίτευξη των παραπάνω επελέγησαν τα ακόλουθα ειδικά πεδία:

1. Φύλο και στερεότυπα στη ζωή και στην ανατροφή μας: εκπαίδευση, οικογένεια, κοινωνία, δημόσιος λόγος, παιχνίδια, χόμπι, αθλήματα, φίλια
2. Φύλο και στερεότυπα στην καθημερινότητά μας: διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τηλεόραση, περιοδικά, εφημερίδες, διαφήμιση, μόδα
3. Φύλο και σπουδές/εργασία: σχολείο, περιεχόμενο εκπαίδευσης, εκπαιδευτικές επιλογές, επαγγελματική εξέλιξη
4. Έμφυλη βία: συντροφικότητα, συναίνεση, σεξουαλική παρενόχληση, σεξισμός, μισογυνισμός, τοξική αρρενωπότητα, ενδοοικογενειακή βία, κακοποίηση, γυναικοκτονία

4. Ειδικοί επιμορφωτικοί στόχοι

Η ειδικότερη στοχοθεσία των επιμορφωτικών και βιωματικών δράσεων περιλαμβάνει:

- Εισαγωγική ενεργοποίηση των συμμετεχόντων ατόμων σε θέματα προσδιορισμού και ταυτότητας φύλου. Αρχικός προβληματισμός και συνειδητοποίηση της κατασκευής των στερεοτύπων που σχετίζονται με το φύλο.
- Συνειδητοποίηση της έκτασης των έμφυλων στερεοτύπων στην καθημερινότητα και του τρόπου που συμμετέχουμε και αναπαράγουμε έμφυλα «αστεία».
- Συνειδητοποίηση των ασύνειδων έμφυλων αναπαραγωγών και επιτελέσεων και διόραση πίσω από το προφανές (το «μήνυμα» πίσω από το μήνυμα).
- Ανάδυση και επεξεργασία σκέψεων, προσδοκιών και απόψεων σχετικά με τις διαφορές των φύλων και διερεύνηση των πηγών τους στις έμφυλες κοινωνικές κατασκευές, στα στερεότυπα και τις πεποιθήσεις, στις παραδόσεις και τους μύθους.
- Συνειδητοποίηση της διαδικασίας μέσω της οποίας τα έμφυλα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις δημιουργούν και συνδιαμορφώνουν τις ατομικές απόψεις όλων μας και τις προσλήψεις/εμπειρίες για τα φύλα.
- Ανάδυση και αναστοχασμό σχετικά με τις έμφυλες κοινωνικές προσδοκίες/προσμονές του καθενός ξεχωριστά.
- Σεβασμό και ειρηνική (διαπροσωπική και εκπαιδευτική) συνύπαρξη όλων των έμφυλων ταυτοτήτων και εκφράσεων στις δομές εκπαίδευσης ενηλίκων, μέσα από μια οπτική ισότητας, δημοκρατίας και ατομικών δικαιωμάτων.
- Δυνατότητα επένδυσης της εμπειρίας αυτής στην προσωπική, οικογενειακή, εργασιακή και κοινωνική πραγματικότητα των συμμετεχόντων.
- Ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύων μεταξύ ανθρώπων, ομάδων και σχολείων και ανάδυση νέων ιδεών/πρότζεκτ.
- Ανίχνευση και καταγραφή περαιτέρω ειδικών αναγκών και απαιτήσεων, με στόχο τον σχεδιασμό και την υλοποίηση επόμενων -πιο στοχευμένων- σχετικών δράσεων για τον πληθυσμό των συγκεκριμένων, κάθε φορά, εκπαιδευτικών οργανισμών και δομών εκπαίδευσης ενηλίκων.

5. Εκπαιδευτική μεθοδολογία

Στη Συμμαχία των Φύλων, έναν κατεξοχήν εκπαιδευτικό-επιμορφωτικό οργανισμό, έχουμε αναπτύξει μια καινοτόμα μεθοδολογία. Συγκεκριμένα, μέσα από ένα σταθερό (stable), διαθεματικό (intersectional), πολυμορφικό (among all sectors) και συμπεριληπτικό (inclusive) πλαίσιο, και με μία μετασχηματιστική (transformative), από-κάτω-προς-τα-πάνω (bottom up) και οριζόντια-διατομεακή (cross cutting) προσέγγιση, οικοδομούμε στα εργαστήριά μας συμπαγείς έμφυλες συμμαχίες και συνεργασίες. Μέσα σε μια τέτοια ατμόσφαιρα ασφάλειας, συμμετοχικότητας και συνεργασίας, τα πρόσωπα μπορούν να δουλέψουν από κοινού με στόχο την:

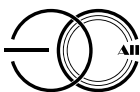
- Καταπολέμηση του αποκλεισμού και των διακρίσεων,
- Αποδόμηση της γενικευμένης – στερεοτυπικής αντίληψης της κανονικότητας,
- Ενοποίηση της ισότητας των φύλων και της έμφυλης δικαιοσύνης,
- Καταπολέμηση της τοξικής αρρενωπότητας, καθώς και κάθε άλλου είδους τοξικότητας ή περιορισμού με βάση το φύλο.

Περαιτέρω, στην υλοποίηση των εργαστηρίων αναπτύσσονται εξειδικευμένα εκπαιδευτικά εργαλεία, τεχνικές και υλικά πολλαπλών δεξιοτήτων (multi-skilled), που στοχεύουν να ενεργοποιήσουν τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα -ισοδύναμα- σε σωματικό, συναισθηματικό και διανοητικό επίπεδο (physical-emotional-mental processing). Σε αυτά περιλαμβάνονται (ενδεικτικά): βιωματικές ασκήσεις, μελέτες περίπτωσης, οπτικές αναπαραστάσεις, παιχνίδια ρόλων, θεωρητικά κείμενα και σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, βίντεο, φωτογραφίες, καμπάνιες μόδας, στατιστικά στοιχεία.

Η ομάδα λειτουργεί ως σύνολο αλλά και σε υποομάδες έργου, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η εμπλοκή όλων των συμμετεχόντων προσώπων και να αναπτυχθεί τόσο ο προσωπικός όσο και ο ομαδικός προβληματισμός. Ένα τελευταίο στοιχείο μεθοδολογικής καινοτομίας αποτελεί το γεγονός ότι μελετάμε και αντιμετωπίζουμε αυτά τα φαινόμενα με ταυτόχρονη, ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς εμπλοκή, ενεργοποίηση και ενδυνάμωση των ανδρών και των αγοριών (και των ατόμων που αυτοπροσδιορίζονται ως τέτοια), των γυναικών και των κοριτσιών (και των ατόμων που αυτοπροσδιορίζονται ως τέτοια) και των λοατκι+ και μη δυαδικών ατόμων.

Συμπερασματικά, συνάγεται ότι, και στη μεθοδολογία που εφαρμόζουμε, αποτυπώνεται ευκρινώς η σταθερή αξιακή θέση μας ότι μόνο υιοθετώντας τις αρχές της συνεργατικότητας, της συμπεριληπτικότητας και της διαθεματικότητας, χωρίς να αφήνουμε κανένα άτομο πίσω (leaving no one behind), μπορούμε να εμπνεύσουμε και να ενδυναμώσουμε συμμαχικές και μετασχηματιστικές συνειδήσεις, συμπεριφορές και στάσεις ζωής.

6. Εκπαιδευτικές τεχνικές

Για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης έχει προβλεφθεί η αξιοποίηση μιας μεγάλης ποικιλίας από βιωματικές ασκήσεις και εκπαιδευτικές τεχνικές (ανάλογα με τις ανάγκες και τη δυναμική της ομάδας) που αποσκοπούν να προσφέρουν πολλαπλά ερεθίσματα και ευκαιρίες για διεργασία σε προσωπική, σχεσιακή/συντροφική, οικογενειακή, εκπαιδευτική και κοινωνική διάσταση. Ενδεικτικά:

- Βιωματικές ασκήσεις
- Παιχνίδια ρόλων
- Μελέτες περίπτωσης
- Αυτόματη γραφή
- Εργασία σε μικρές ομάδες
- Θεατρικό παιχνίδι – δρώμενα
- Προβολή και ανάλυση-συζήτηση βίντεο
- Προσωπικός και ομαδικός αναστοχασμός
- Εικαστικές αναπαραστάσεις
- Μελέτη και κριτική αξιοποίηση κειμένων

7. Εκπαιδευτικό υλικό

Έχει επιλεγεί, επίσης, η αξιοποίηση μιας μεγάλης ποικιλίας εκπαιδευτικών υλικών, που μπορούν να συνδυαστούν και μεταξύ τους και είναι σχεδιασμένα για μια ομάδα 25-30 περίπου προσώπων. Ενδεικτικά υλικά:

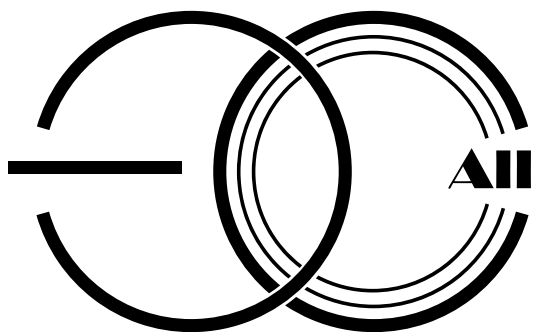
- Φωτογραφίες
- Εικόνες
- Κόμικς
- Βίντεο
- Κείμενα εφημερίδων, περιοδικών, ιστοσελίδων
- Παροιμίες
- Ειδικό ερωτηματολόγιο
- Ειδικές μελέτες περίπτωσης
- Πληροφοριακό υλικό και στατιστικά στοιχεία
- Θεωρητικά κείμενα και σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα
- Διαφημίσεις
- Βιβλία, φυλλάδια, οδηγοί, εκδόσεις οργανώσεων – φορέων

8. Διάρθρωση και περιληπτική παρουσίαση εκπαιδευτικής-επιμορφωτικής δράσης

Η διάρθρωση της εκπαιδευτικής-επιμορφωτικής διαδικασίας δομείται πάνω στα τέσσερα βασικά ειδικά πεδία-άξονες του εργαστηρίου και αναπτύσσεται με τη βοήθεια μιας διαδραστικής παρουσίασης (power point). Στην αρχή, αλλά και σε όλη την πορεία εξέλιξης του κάθε πεδίου, υπάρχουν εργαλεία ενεργοποιητικά, με στόχο να «ξυπνήσουν», να κινητοποιήσουν τα συμμετέχοντα πρόσωπα και να προκαλέσουν το ενδιαφέρον. Συμπληρωματικά, διεξάγεται κάθε φορά και μια δραστηριότητα, είτε ατομική είτε ομαδική, με στόχο την εμπάθυση και την προσωπική εμπλοκή του κάθε προσώπου.

Συνεχίζουμε με διεργασία/επεξεργασία στην ευρύτερη ομάδα, για να πετύχουμε διαδράσεις και αλληλοεπηρεασμούς. Κλείνουμε πάντα με κάτι που θα... «μείνει»! Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, πριν από την πραγματοποίηση της δράσης, προηγείται πάντα εκτεταμένη συνεργασία με τα στελέχη της μονάδας όπου πρόκειται να λάβει χώρα η εκπαιδευτική-επιμορφωτική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, πολύ πριν από τον χρόνο υλοποίησής της, πραγματοποιείται επίσκεψη στον χώρο και εξειδικευμένη συνάντηση εργασίας, στην οποία αποτιμάται το συγκεκριμένο πλαίσιο με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού πληθυσμού και γίνεται διάγνωση των εκπαιδευτικών αναγκών του. Στο τέλος της συνάντησης -και με βάση τα ενδιαφέροντα, τα χαρακτηριστικά και το προφίλ της ομάδας- υπάρχει η δυνατότητα επιλογής-προσαρμογής τόσο ως προς τα ειδικά πεδία όσο και ως προς τις συγκεκριμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες και εργαλεία που θα αξιοποιηθούν.

Έτσι, κάθε φορά, δημιουργείται ένα εξειδικευμένο εργαστήριο για τον συγκεκριμένο πληθυσμό-στόχο, με την καθοριστική συμβολή του εκπαιδευτικού-στελεχικού δυναμικού της εκπαιδευτικής μονάδας.

Gender Alliance Initiative

9. Αναλυτική παρουσίαση ασκήσεων/δραστηριοτήτων

Ο συγκεκριμένος Οδηγός παρέχει τη δυνατότητα αξιοποίησης -στο πλαίσιο των υπό διαμόρφωση εκπαιδευτικών-επιμορφωτικών δράσεων- 20 εξειδικευμένων εργαλείων (επιλεκτικά ή συνδυαστικά). Ακολουθεί η αναλυτική παρουσίασή τους:

9.1.Ενεργοποιητής έναρξης

9.1.1. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: «Μην προσπερνάς την έμφυλη βία»

Σκοπός

Η αρχική ενεργοποίηση-ευαισθητοποίηση των ατόμων που συμμετέχουν σχετικά με τη στερεοτυπική έκφραση της αρρενωπότητας και το συνακόλουθο μοτίβο σχέσης των δύο φύλων, μέσα από την παρουσίαση της πιο συχνής, διαδεδομένης και αναγνωρίσιμης μορφής βίας, της ενδοοικογενειακής.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

20-30 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο “Don't Skip – [Μην προσπερνάς την έμφυλη βία](#)”. Το βίντεο είναι από την καμπάνια του [Κέντρου Διοτίμα](#), με τον ομώνυμο τίτλο.

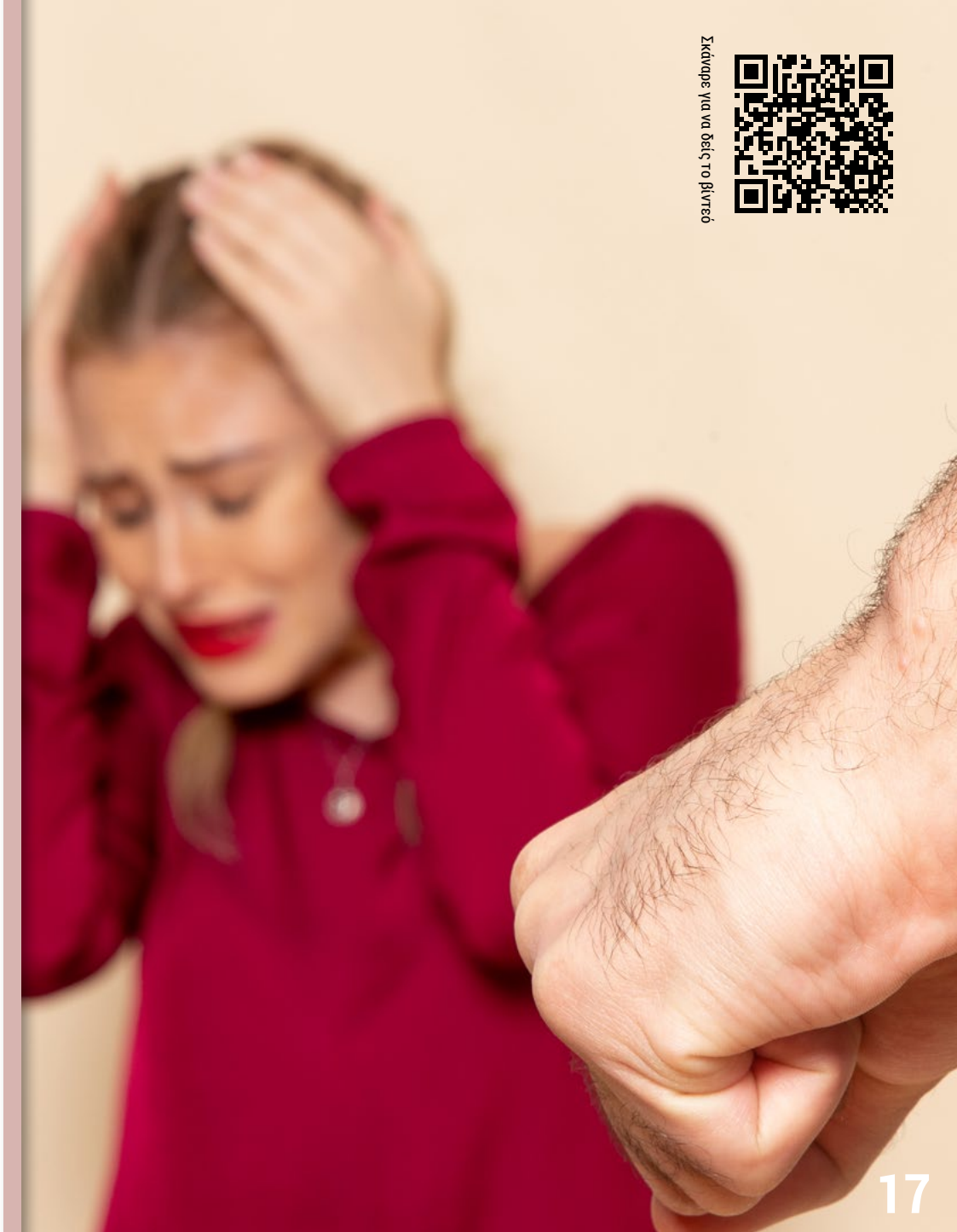
Σκάνιτε για να δείτε το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, ο/η συντονιστής/στρια της επιμορφωτικής διαδικασίας παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Υπάρχει, επίσης, η δυνατότητα να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και με ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: πώς εκφράζεται ένας άντρας προς τη σύντροφό του, ποιο είναι το περιεχόμενο του λόγου του, από πού πηγάζει η «νομιμοποίησή» του (ηθική, κοινωνική, νομική) να φέρεται με αυτόν τον τρόπο, ποιος ο ρόλος και η θέση της γυναίκας. Δίνεται η δυνατότητα για έκφραση σκέψεων, συναισθημάτων, ακόμη και αντιστάσεων.
- Υπάρχει η δυνατότητα, είτε σε αυτήν είτε σε επόμενη φάση του εργαστηρίου, να επεκταθεί η συζήτηση με αναφορές/περιγραφές σε αντίστοιχες προσωπικές εμπειρίες και να επιχειρηθεί διερεύνηση του συναισθήματος που προκλήθηκε, καθώς και να γίνει βαθύτερη προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης αυτών των εκφράσεων/στάσεων απέναντι στη γυναίκα, να θιγούν δηλαδή ευρύτερα ζητήματα αρρενωπότητας-θηλυκότητας.

Σκάνοτε για να δείτε το βίντεο

17

9.2. Ειδικό πεδίο 1

Φύλο και στερεότυπα στη ζωή και στην ανατροφή μας: εκπαίδευση, οικογένεια, κοινωνία, δημόσιος λόγος, παιχνίδια, χόμπι, αθλήματα, φιλία

9.2.1. Άσκηση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Στερεότυπα που αντέχουν στον χρόνο!

Σκοπός

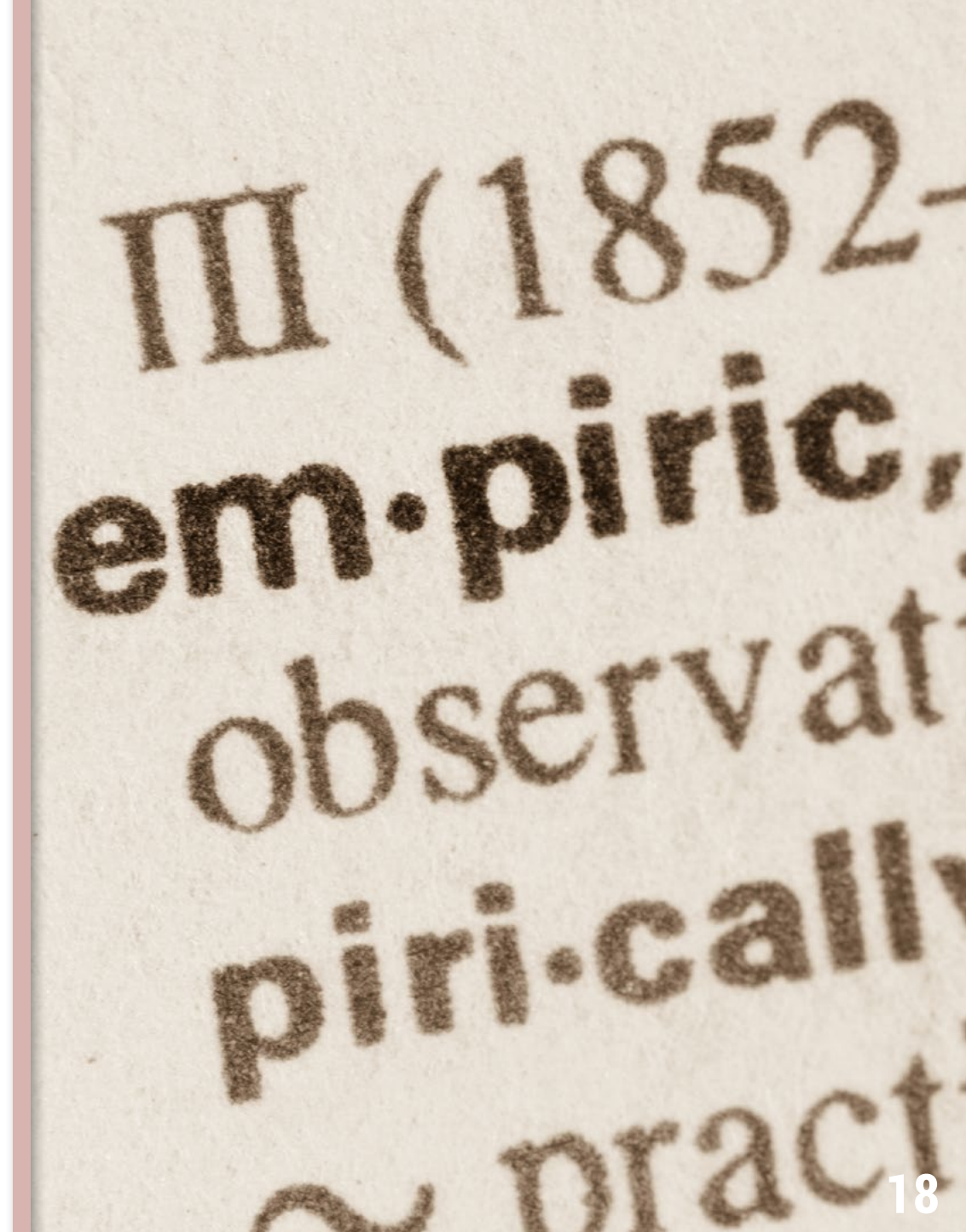
Η ανάδυση και επεξεργασία σκέψεων, προσδοκιών και απόψεων σχετικά με τις διαφορές των φύλων και η διερεύνηση των πηγών τους στις έμφυλες κοινωνικές κατασκευές, σε στερεότυπα, πεποιθήσεις, παραδόσεις και μύθους. Η συνειδητοποίηση της διαδικασίας μέσω της οποίας τα έμφυλα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις δημιουργούν και συνδιαμορφώνουν τις ίδιες μας τις απόψεις και τις προσλήψεις/εμπειρίες των φύλων. Η ανάδυση και ο αναστοχασμός σχετικά με τις έμφυλες κοινωνικές προσδοκίες μας.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Βήματα – Οδηγίες

- Δίνεται σε κάθε άτομο από μία καρτέλα. Του/της ζητείται να την παρατηρήσει και να συμπληρώσει πίσω ό,τι σκέφτεται για το περιεχόμενό της.
- Στη συνέχεια, προσκαλούμε όλα τα μέλη σε σύντομη συζήτηση σχετικά με αυτά που απάντησαν, για το τι τους φάνηκε ενδιαφέρον, πού δυσκολεύτηκαν να απαντήσουν, για ποια από αυτά δεν ήταν σίγουρη η απάντησή τους (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: προσωπικές εμπειρίες και γεγονότα με σχετικά φαινόμενα, στατιστική συχνότητα εμφάνισης των φαινομένων αυτών, προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης αυτών των απόψεων και στάσεων, επιστημονική επιβεβαίωση ή μη αυτών των θέσεων, διαφορά βιολογικών χαρακτηριστικών των φύλων (sex) και κοινωνικών χαρακτηριστικών των φύλων (gender). Αναμένεται η ανάδυση –και η ανάγκη επεξεργασίας– ερωτημάτων όπως: τι είναι άντρας – τι είναι γυναίκα; τι είναι στερεότυπα; οι έμφυλες διαφορές είναι από τη φύση ή είναι κατασκευές;
- Η συγκεκριμένη άσκηση μπορεί να συνδυαστεί με την επόμενη (στερεοτυπικές εικόνες) και να γίνει από κοινού επεξεργασία και αντιστοίχιση λόγων και εικόνων

25 Στερεότυπα που αντέχουν στον χρόνο!

Τα κορίτσια από τη φύση τους είναι πιο ντροπαλά από τα αγόρια

Στα αγόρια δεν αρέσουν τα κορίτσια που ασχολούνται σοβαρά με τον αθλητισμό

Τα αγόρια είναι καλύτερα στα μαθηματικά από τα κορίτσια

Τα κορίτσια έχουν καλύτερες επιδόσεις στο σχολείο από τα αγόρια

Οι άντρες είναι καλύτεροι από τις γυναίκες στο να κερδίζουν χρήματα

Οι γυναίκες τα καταφέρνουν καλύτερα στη φροντίδα των παιδιών από τους άντρες

Οι γυναίκες είναι πιο συναισθηματικές από τους άντρες

Είναι σημαντικό ο άντρας να φέρνει πιο πολλά χρήματα στο σπίτι από τη γυναίκα

Μπορείς να βασίζεσαι στους άντρες περισσότερο από τις γυναίκες

Κάτι δεν πάει καλά με τις γυναίκες που δεν θέλουν να κάνουν παιδί

Οι γυναίκες κουτσομπολεύουν πιο πολύ από τους άντρες

Μία κοπέλα που θέλει να αρέσει πρέπει να ντύνεται κομψά

Οι γυναίκες αγαπούν τα παιδιά πιο πολύ από τους άντρες

Οι άντρες είναι καλύτεροι στην πολιτική από τις γυναίκες

Τα μικρά κορίτσια προτιμούν τις κούκλες από τα αυτοκινητάκια

Συνήθως είναι σπατάλη χρόνου για μια γυναίκα να φοιτά στο πανεπιστήμιο

Τα αγόρια είναι ακατάστατα ενώ τα κορίτσια νοικοκυρεμένα και καθαρά

Ο σύζυγος πρέπει να είναι ψηλότερος από τη σύζυγό του

Το πιο ελκυστικό χαρακτηριστικό μιας γυναίκας είναι η ωραία της εμφάνιση

Οι άντρες είναι καλύτεροι οδηγοί από τις γυναίκες

Τα αγόρια δεν συμπαθούν τις κοπέλες που είναι πιο έξυπνες από αυτά

Τα κορίτσια χορεύουν καλύτερα από τα αγόρια

Οι άντρες είναι πιο βίαιοι από τις γυναίκες

Οι άντρες είναι πιο ψύχραιμοι από τις γυναίκες

Τα αγόρια δεν είναι σωστό να κλαίνε

9.2.2. Άσκηση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Έμφυλες στερεοτυπικές εικόνες

Σκοπός

Η ανάδυση και επεξεργασία σκέψεων, προσδοκιών και απόψεων σχετικά με τις διαφορές των φύλων και η διερεύνηση των πηγών τους στις έμφυλες κοινωνικές κατασκευές, στερεότυπα, πεποιθήσεις, παραδόσεις. Η συνειδητοποίηση του πώς τα έμφυλα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις -μέσα από τις εικόνες της καθημερινότητάς μας- δημιουργούν τις απόψεις και τις αντιλήψεις μας για τα φύλα.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Φωτογραφίες με ένα διαφορετικό στερεοτυπικό/σεξιστικό θέμα, μία για κάθε εκπαιδευόμενο πρόσωπο. Ενδεικτικές πηγές σχετικών φωτογραφιών μπορείτε να βρείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

[Σύνδεσμος 1](#)

[Σύνδεσμος 2](#)

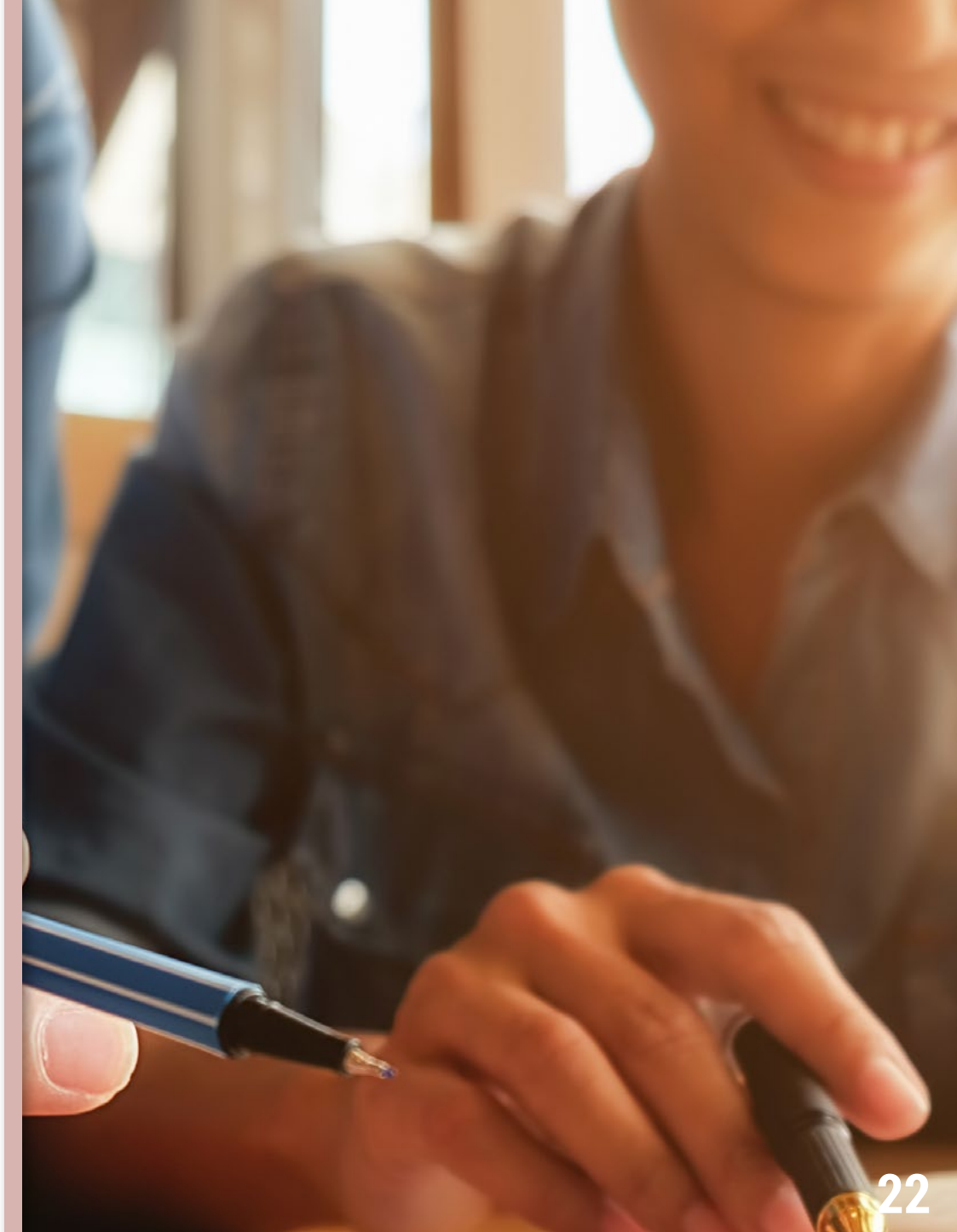
[Σύνδεσμος 3](#)

[Σύνδεσμος 4](#)

[Σύνδεσμος 5](#)

Βήματα – Οδηγίες

- Δίνεται σε κάθε άτομο από μία φωτογραφία. Τους ζητείται να τη δουν και να συμπληρώσουν πίσω ό,τι σκέφτονται γι' αυτό που δείχνει. Εναλλακτικά, και για μεγαλύτερη αλληλεπίδραση και συμμετοχή, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει σε ζευγάρια (π.χ. αγόρι και κορίτσι, όπου είναι εφικτό), είτε ακόμη και σε μικρές ομάδες, με ελεύθερη διαμόρφωσή τους.
- Στη συνέχεια, προσκαλούμε όλα τα μέλη σε σύντομη συζήτηση σχετικά με αυτά που απάντησαν (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν, δίνοντας ταυτόχρονα έμφαση τόσο στην αίσθηση προσωπικής ελευθερίας όσο και στο σεβασμό του άλλου).
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τι σημαίνει να είμαι αγόρι, τι σημαίνει να είμαι κορίτσι, πώς αυτό διαμορφώνει τη συμπεριφορά μου και γιατί, πώς είναι οι σχέσεις μεταξύ μας, τι ρόλο έχει το κάθε φύλο στις σχέσεις αυτές; Υπάρχουν διαφορές, και αν ναι, οι διαφορές οφείλονται στο πώς γεννιόμαστε ή στο πώς μεγαλώνουμε; Έχουμε διαφορετικό εγκέφαλο, και αν ναι αυτό οφείλεται σε εγγενείς διαφορές ή σε επίκτητες; Τι σημαίνει τέλειος άντρας ή τέλεια γυναίκα, ποιες είναι και πώς διαμορφώνονται οι προσδοκίες μας για κάθε φύλο, ποια είναι τα γυναικεία και ποια τα αντρικά πρότυπα; Τι ανάλογες εμπειρίες έχουμε εμείς στη ζωή μας και πώς μας έκαναν να νιώσουμε για το φύλο και τον εαυτό μας;
- Η συγκεκριμένη άσκηση μπορεί να συνδυαστεί με την προηγούμενη (στερεοτυπικές δηλώσεις) και να γίνει από κοινού επεξεργασία και αντιστοίχιση λόγων και εικόνων.

9.2.3. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Αγγλικό πείραμα με βρέφη και παιχνίδια

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση -μέσα από την προβολή του βίντεο και τη σχετική συζήτηση- της διαδικασίας μέσω της οποίας τα έμφυλα στερεότυπα και οι περιορισμοί διαμορφώνονται ασύνειδα και αδιόρατα από τη βρεφική κιόλας ηλικία.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο [«Girl toys vs boy toys»](#)

Σκάνιστε για να δείτε το βίντεο

24

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/ καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και με ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση, επισήμανση ή και επεξήγηση κρίσιμων σημείων.
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης των στερεοτύπων ως προς τις έμφυλες εκφάνσεις και συμπεριφορές από τη βρεφική μας ηλικία. Με έμφαση στο πώς ο τρόπος που μεγαλώνουμε αναδιατάσσει την εγκεφαλική λειτουργία, καθορίζοντας τόσο τις συμπεριφορικές εκδηλώσεις των φύλων όσο και τις γενικότερες ενδοπροσωπικές, διαπροσωπικές, εκπαιδευτικές, επαγγελματικές και κοινωνικές έμφυλες εκδηλώσεις μας. Με αυτόν τον τρόπο επιφέρουμε ένα ρήγμα στη φυσικοποιητική θεώρηση των έμφυλων ταυτοτήτων και αναγνωρίζουμε το στοιχείο της κοινωνικής/πολιτισμικής κατασκευής τους. Στο σημείο αυτό υπάρχει η δυνατότητα κατάθεσης προσωπικών εμπειριών.

9.3.Ειδικό πεδίο 2

9.3. Ειδικό πεδίο 2

Φύλο και στερεότυπα στην καθημερινότητά μας: διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τηλεόραση, περιοδικά, εφημερίδες, διαφήμιση, μόδα.

9.3.1. Άσκηση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Φωτογραφίες μόδας

Σκοπός

Η επεξεργασία σκέψεων και απόψεων σχετικά με τα φύλα, όπως αυτές προκύπτουν (υποβάλλονται) από τις κυρίαρχες απεικονίσεις της μόδας. Η συνειδητοποίηση της διαδικασίας και των τρόπων που τα έμφυλα στερεότυπα διαμορφώνονται συνεχώς και αδιαλείπτως μέσα στην καθημερινότητά μας, χωρίς να τα αντιλαμβανόμαστε.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Φωτογραφίες με μια διαφορετική (αδιόρατη) στερεοτυπική/σεξιστική απεικόνιση μόδας, μία για κάθε ζευγάρι εκπαιδευομένων προσώπων. Ενδεικτικές πηγές σχετικών φωτογραφιών μπορείτε να βρείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

[Σύνδεσμος 1](#)

[Σύνδεσμος 2](#)

[Σύνδεσμος 3](#)

[Σύνδεσμος 4](#)

[Σύνδεσμος 5](#)

[Σύνδεσμος 6](#)

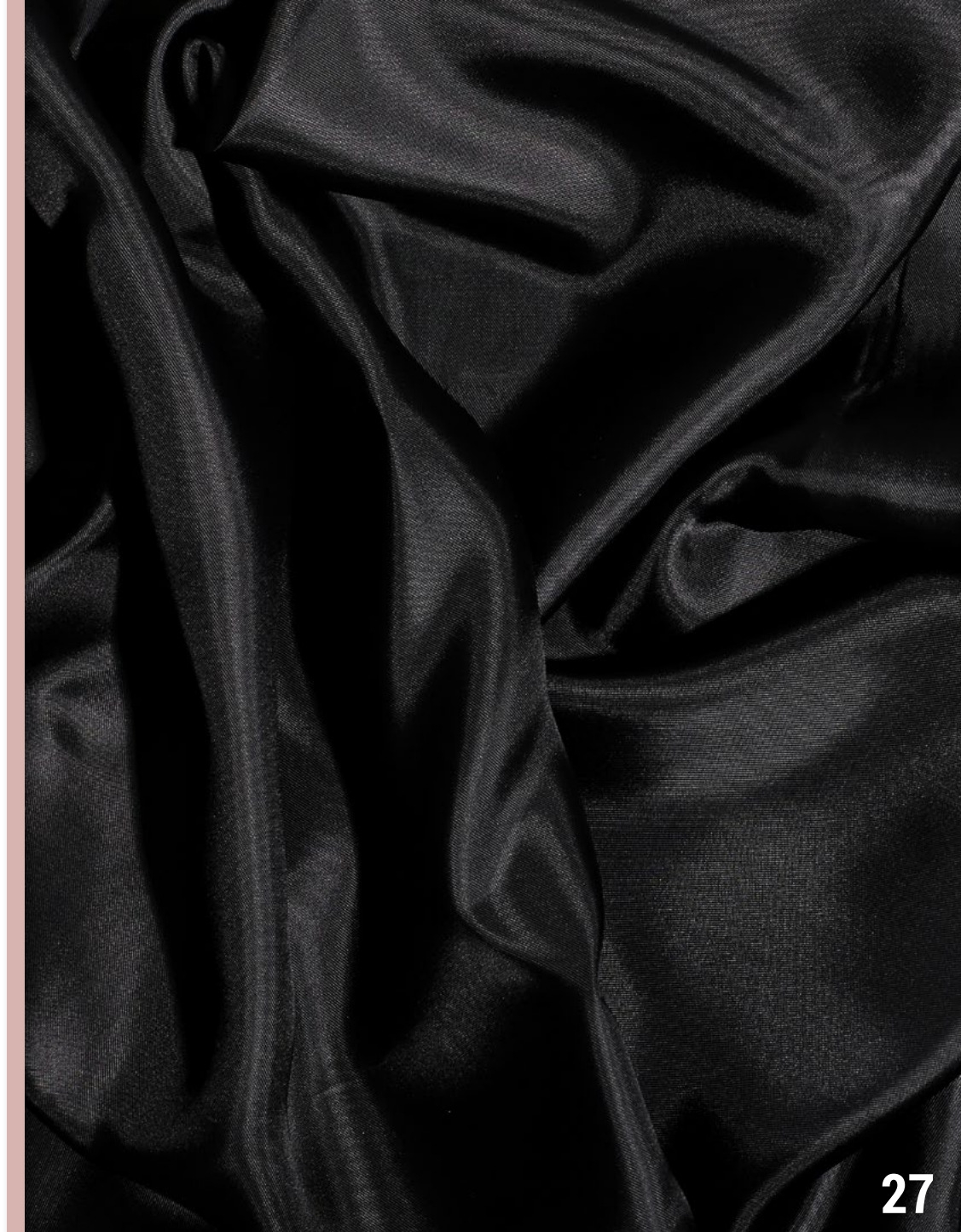

[Σύνδεσμος 7](#)

Βήματα – Οδηγίες

- Δίνεται σε κάθε ζευγάρι από μία φωτογραφία. Τους ζητείται να την κοιτάξουν και να συμπληρώσουν πίσω ό,τι σκέφτονται: α) γι' αυτό που δείχνει/διαφημίζει, β) γι' αυτό που πιθανά νιώθουν τα πρόσωπα που απεικονίζονται στη φωτογραφία.
- Στη συνέχεια καλούμε όλα τα μέλη σε σύντομη συζήτηση γύρω από τις απαντήσεις τους (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τη διερεύνηση και τον εντοπισμό του λανθάνοντος μηνύματος της εικόνας πίσω από τη διαφήμιση του προϊόντος, την εξέταση της υποσυνείδητης απεικόνισης συγκεκριμένων αντιλήψεων- στάσεων για τα φύλα και τις μεταξύ τους σχέσεις, την ανάλυση της δύναμης που έχουν τα υποσυνείδητα μηνύματα των διαφημίσεων στη διαμόρφωση των έμφυλων προτύπων μας.
- Εναλλακτικά, και για πιο βιωματική αίσθηση-κατανόηση της προβληματικής, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να υλοποιηθεί και σε μικρές ομάδες, συμπεριλαμβάνοντας δραματοποίηση-αναπαράσταση της συγκεκριμένης εικόνας από τα ίδια τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα. Στην περίπτωση αυτή δίνεται έμφαση στο μοίρασμα του βιώματος-συναίσθηματος από τη συγκεκριμένη εμπειρία. Αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί και με την προτροπή -τη στιγμή που είναι σε εξέλιξη η δραματοποίηση- να γίνει σύντομη παύση και αναγνώριση του συναίσθηματός τους.

9.3.2. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Ισπανικό πείραμα με παιδιά και φωτογραφίες μόδας

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση, μέσα από την προβολή του βίντεο και τη συζήτηση, σχετικά με το πώς διαμορφώνονται τα έμφυλα στερεότυπα από πολύ μικρή ηλικία και ειδικότερα μέσα από συγκεκριμένες εικόνες της καθημερινότητας, όπως είναι οι διαφημίσεις και η μόδα.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο «[Ninos vs Moda](#)»

Σκάνυρε για να δεις το βίντεο

28

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή του μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισήμανση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων.
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τον εντοπισμό των πηγών διαμόρφωσης των έμφυλων στερεοτύπων στις εικόνες της καθημερινότητας (μέσα από διαφημίσεις, προϊόντα, ρούχα, αξεσουάρ), την αναζήτηση των κινήτρων χρήσης τέτοιων εικόνων από τη βιομηχανία της μόδας-διαφήμισης (υποσυνείδητα μηνύματα αναπαραγωγής γνώριμων μοτίβων), τη διερεύνηση των αποτυπώσεων των εικόνων μόδας στο παιδικό υποσυνείδητο, τις συναισθηματικές και συμπεριφορικές προσλήψεις των παιδιών από τις εικόνες αυτές, την οικοδόμηση συναισθηματικών στάσεων για τα φύλα και την ψυχολογία τους, την επίδραση στη δημιουργία της αυτοεικόνας και στην αυτοεκτίμηση των παιδιών, καθώς και στην προσωπική και επαγγελματική εξέλιξή τους. Στο σημείο αυτό δίνεται η δυνατότητα για πιο προσωπικές αναφορές και μοίρασμα σκέψεων-συναισθημάτων-εμπειριών των συμμετεχόντων προσώπων.
- Επισήμανση: η αξιοποίηση του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού εργαλείου ενδείκνυται να γίνει σε άμεση σύνδεση με την προηγούμενη δραστηριότητα (φωτογραφίες μόδας) ή και να προηγηθεί αυτής.

9.3.3. Διαφήμιση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Μπάμιες

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση, μέσα από την προβολή και τη συζήτηση της διαφήμισης, του πώς διαμορφώνονται τα έμφυλα στερεότυπα μέσω συγκεκριμένων εικόνων της καθημερινότητας, όπως οι διαφημίσεις στην τηλεόραση.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

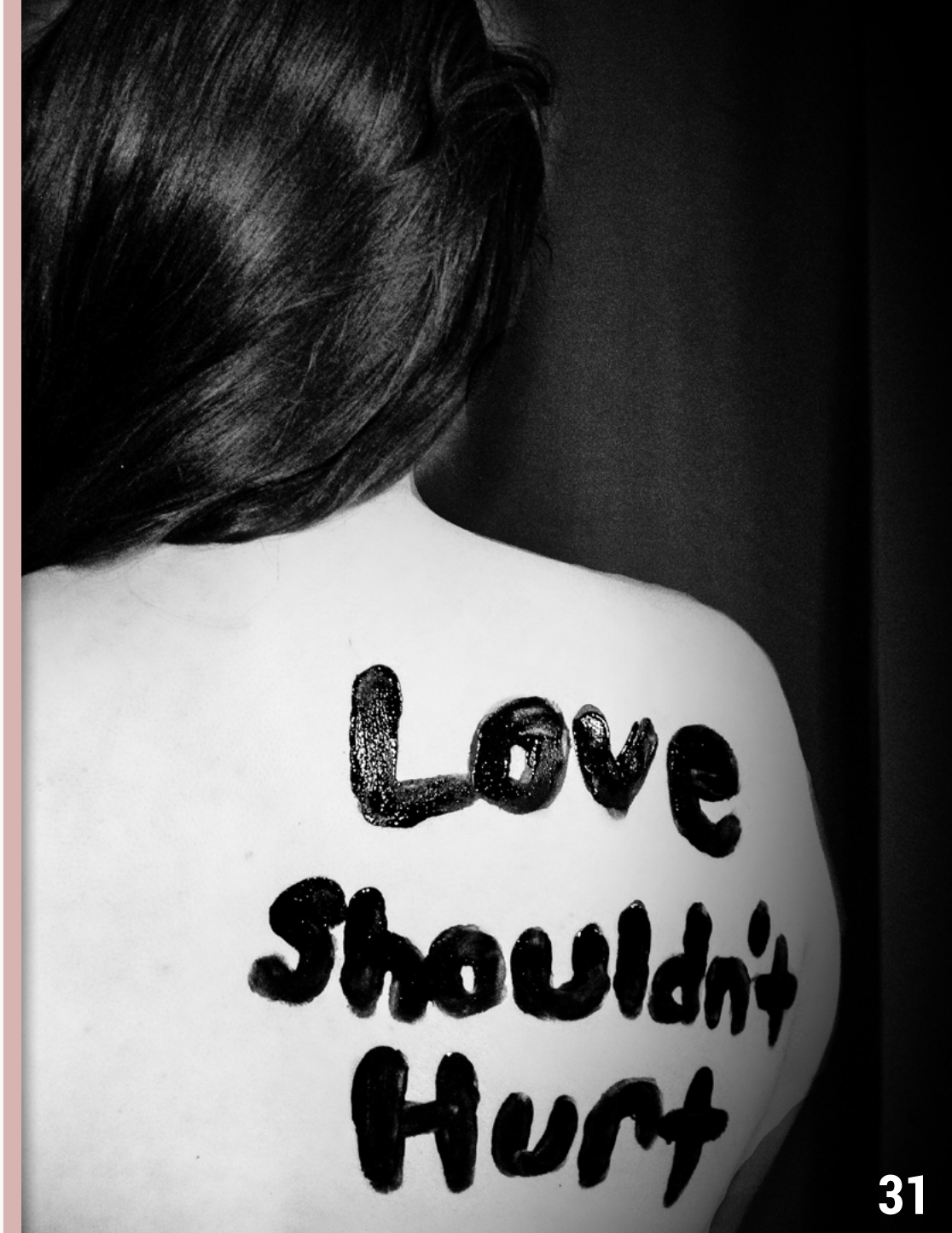
Βίντεο με τίτλο «[Μπάμιες](#)» από σχετική διαφήμιση

Σκάνιτε για να δείτε το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/ καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο της διαφήμισης και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή του μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισημάνση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων. Ειδικότερα, στο σημείο πριν την αποκάλυψη του διαφημιζόμενου προϊόντος, μπορεί να γίνει διακοπή και ερώτηση: «Τι νομίζετε ότι μπορεί να διαφημίζει αυτό το βίντεο;».
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τη διερεύνηση και τον εντοπισμό του λανθάνοντος μηνύματος πίσω από τη διαφήμιση του προϊόντος, την εξέταση της υποσυνείδητης απεικόνισης συγκεκριμένων αντιλήψεων-στάσεων για τα φύλα και τις μεταξύ τους σχέσεις (η γυναίκα ως αντικείμενο και προϊόν που μπορεί να επιστραφεί από τον άντρα-ιδιοκτήτη), την ανάλυση της δύναμης που έχουν τα υποσυνείδητα μηνύματα των διαφημίσεων στην διαμόρφωση των έμφυλων προτύπων μας. Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει, εκ μέρους των εκπαιδευομένων, αυθόρμητη διερεύνηση ανάλογων διαφημίσεων (αντικειμενοποίησης) που έχουν εντοπίσει στην καθημερινότητά τους.

9.3.4. Διαφήμιση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Ένας καλύτερος άντρας μπορεί

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση, μέσα από την προβολή και τη συζήτηση της διαφήμισης, της διαδικασίας μέσω της οποίας μπορούν να αποδομηθούν τα έμφυλα στερεότυπα και να «αναδιατυπωθούν» άλλα πρότυπα αρρενωπότητας με τη χρήση εικόνων της καθημερινότητας και άλλων μέσων, όπως οι διαφημίσεις.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

20-30 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο [«We believe the best men can be»](#) από σχετική διαφήμιση

Σκάνισε για να δεις το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/ καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο της διαφήμισης και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή του μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισήμανση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων. Ειδικότερα, στο σημείο πριν την αποκάλυψη του διαφημιζόμενου προϊόντος, μπορεί να γίνει διακοπή και ερώτηση: «Τι νομίζετε ότι μπορεί να διαφημίζει αυτό το βίντεο;».
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τη διερεύνηση και τον εντοπισμό του λανθάνοντος μηνύματος πίσω από τη διαφήμιση του προϊόντος, την εξέταση της υποσυνείδητης απεικόνισης συγκεκριμένων αντιλήψεων-στάσεων για τα φύλα και τις μεταξύ τους σχέσεις (η γυναίκα ως αντικείμενο και προϊόν που μπορεί να επιστραφεί από τον άντρα-ιδιοκτήτη), την ανάλυση της δύναμης που έχουν τα υποσυνείδητα μηνύματα των διαφημίσεων στην διαμόρφωση των έμφυλων προτύπων μας. Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει, εκ μέρους των εκπαιδευομένων, αυθόρμητη διερεύνηση ανάλογων διαφημίσεων (αντικειμενοποίησης) που έχουν εντοπίσει στην καθημερινότητά τους.

9.4.Ειδικό πεδίο 3

Φύλο και σπουδές/εργασία: σχολείο, περιεχόμενο εκπαίδευσης, εκπαιδευτικές επιλογές, επαγγελματική εξέλιξη

**9.4.1. Άσκηση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου:
Έμφυλα στερεότυπα και επαγγέλματα**

Σκοπός

Η ανάπτυξη πεποιθήσεων, έμφυλων στερεοτύπων και προσωπικών εμπειριών. Η συνειδητοποίηση και επεξεργασία της θέσης των φύλων στην κοινωνία και ειδικότερα στην εργασία. Η ανάδειξη των κοινωνικών προσδοκιών ως προς τα φύλα. Η ανάδειξη υποτιθέμενων βιολογικών περιορισμών.

Στόχοι

Η εστίαση και επεξεργασία των έμφυλων περιορισμών στην επαγγελματική εξέλιξη και την επιλογή επαγγέλματος. Η συνειδητοποίηση σχετικά με το πώς τα έμφυλα στερεότυπα μετατρέπονται σε κοινωνική και εργασιακή «παράδοση» και «κληροδοτούνται».

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

40-50 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Ειδικό φύλλο εργασίας -δισέλιδο- για επαγγέλματα (ένα για κάθε εκπαιδευόμενο πρόσωπο)

(πηγή/έμπνευση: ΟΕΔΒ, Υπουργείο Παιδείας – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός για την Τρίτη Τάξη του Γυμνασίου: Προετοιμασία για τη Ζωή. 1999)

Βήματα – Οδηγίες

- Δίνεται η πρώτη σελίδα εργασίας σε κάθε άτομο. Του/της ζητείται να τη συμπληρώσει.
- Καλούμε όλα τα μέλη σε σύντομη συζήτηση γύρω από τις απαντήσεις τους και για το τι τους φάνηκε ενδιαφέρον, πού δυσκολεύτηκαν να απαντήσουν, για ποια από αυτά δεν ήταν σίγουρη η απάντηση (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Στη συνέχεια δίνεται η δεύτερη σελίδα και καλούνται για πιο εσωτερικό αναστοχασμό.
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τη στατιστική συχνότητα εμφάνισης των έμφυλων αυτών διαφορών με την πάροδο των χρόνων, την προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης αυτών των απόψεων/στάσεων μας, την πραγματική/επιστημονική υπόσταση/επιβεβαίωση ή μη αυτών των θέσεων, τη διαφορά βιολογικών χαρακτηριστικών των φύλων (sex) και κοινωνικών χαρακτηριστικών των φύλων (gender), την προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης των σχετικών απόψεων/στάσεων μας σχετικά με την εκπαιδευτική-επαγγελματική-κοινωνική εξέλιξη (ή τους αντίστοιχους περιορισμούς) των ανθρώπων λόγω του φύλου τους, τη συμβολή της γλώσσας στην αναπαραγωγή-διατήρηση ή ανατροπή των συγκεκριμένων στερεοτύπων.

Έμφυλα στερεότυπα στην εργασία (επαγγέλματα)

Υπάρχουν αντρικές (Α) και γυναικείες (Γ) δουλειές;

Ποιες δουλειές πιστεύεις ότι μπορούν να κάνουν οι γυναίκες, οι άντρες ή και τα δύο φύλα;

Σημείωσε με ένα Χ στην αντίστοιχη στήλη. Στην περίπτωση που νομίζεις ότι κάποιο συγκεκριμένο επάγγελμα δεν μπορεί να το ασκήσει ένας άντρας ή μία γυναίκα, θα πρέπει να γράψεις τουλάχιστον έναν λόγο που σε κάνει να το πιστεύεις αυτό.

Δουλειές	Α	Γ	Για ποιο λόγο νομίζεις ότι δεν μπορεί;
Μαγειρική			
Γραμματειακές υπηρεσίες			
Πολιτική			
Οικοδομικές εργασίες			
Χειρισμός αεροσκάφους			
Οδήγηση λεωφορείου			
Προστασία πολιτών			
Στρατιωτικές υπηρεσίες			
Χορός			
Νοσηλευτικές υπηρεσίες			
Ιατρική			
Πυροσβεστικές υπηρεσίες			
Συντήρηση υδραυλικών			
Φροντίδα νηπίων			
Υπηρεσίες καθαρισμού			
Κομμωτική			
Μόδα			

Αφού συμπληρώσεις το ερωτηματολόγιο, συζήτησε με τα άλλα μέλη της ομάδας σου τις απαντήσεις σας. Ωστόσο, σκέψου μήπως:

- Οι απαντήσεις διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο στο οποίο ανήκει το κάθε μέλος
- Ήταν δύσκολο να βρεις μία εξήγηση για κάποια απάντησή σου (ίσως να μην ήταν πάντα λογική). Γιατί νομίζεις ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο;
- Μετά τη συζήτηση άλλαξες γνώμη για κάποιες από τις απαντήσεις σου;

Εάν ναι, μη διστάσεις να το παραδεχτείς και ξανασκέψου τις απαντήσεις που έδωσες

Πιστεύεις ότι οι στερεότυπες αντιλήψεις που υπάρχουν σχετικά με το φύλο μπορούν να επηρεάσουν τις εκπαιδευτικές / επαγγελματικές επιλογές ενός ανθρώπου;

Αν ναι, γιατί;

.....
.....
.....

Αν όχι, γιατί;

.....
.....
.....

9.4.2. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Ευρωπαϊκή καμπάνια για το φύλο και την εκπαίδευση

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση –μέσα από το βίντεο και τη συζήτηση– της διαδικασίας και των τρόπων μέσω των οποίων διαμορφώνονται τα έμφυλα στερεότυπα και οι περιορισμοί ως προς την εκπαιδευτική και επαγγελματική μας εξέλιξη από πολύ μικρή ηλικία και καθ' όλη την εκπαιδευτική μας ζωή, καθορίζοντας, τελικά, τόσο τις επαγγελματικές όσο και τις γενικότερες κοινωνικές έμφυλες αναπαραστάσεις μας.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

20-30 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο «[Gender stereotypes and education](#)» από σχετική καμπάνια της EIGE

Σκάνιτε για να δείτε το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις/εκφάνσεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή του μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισημάνση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων.
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: την προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης των στερεοτύπων ως προς τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές μας επιλογές από τη μικρή μας ηλικία, το πώς τα έμφυλα στερεότυπα στην καθημερινότητά μας δημιουργούν εντυπώσεις για τις επαγγελματικές δυνατότητες ή τους περιορισμούς, το πώς οι εμπειρίες αυτές μεταμορφώνονται σε εργασιακές και εκπαιδευτικές προκαταλήψεις και στάσεις για τα φύλα, προκαταλαμβάνοντας -ουσιαστικά- το εκπαιδευτικό και εργασιακό μας μέλλον, την εξέταση της πραγματικής/επιστημονικής υπόστασης/επιβεβαίωσης ή μη αυτών των αντιλήψεων, τη διαφορά μεταξύ των βιολογικών χαρακτηριστικών των φύλων (sex) και των κοινωνικών χαρακτηριστικών των φύλων (gender), την ανάγκη αποδόμησης των στερεοτύπων και εξασφάλισης δικαιωμάτων ελεύθερων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών επιλογών από κάθε άνθρωπο.

9.4.3. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου:

Αγγλικό πείραμα με μικρά παιδιά και επαγγέλματα

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση –μέσα από την προβολή του βίντεο και τη συζήτηση– του πώς διαμορφώνονται από πολύ μικρή ηλικία τα έμφυλα στερεότυπα και οι περιορισμοί ως προς τα επαγγέλματα, καθορίζοντας τόσο τις επαγγελματικές όσο και τις γενικότερες κοινωνικές έμφυλες αναπαραστάσεις μας.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

20-30 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο «[Inspiring The Future – Redraw The Balance](#)».

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.

Σκάνισε για να δεις το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις/εκφάνσεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή του μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισήμανση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων.
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: την προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης των στερεοτύπων ως προς τα επαγγέλματα από τη μικρή μας ηλικία, το πώς οι αναπαραστάσεις στην καθημερινότητά μας δημιουργούν εντυπώσεις για τις επαγγελματικές δυνατότητες ή τους περιορισμούς, το πώς αυτές οι αντιλήψεις οικοδομούν ακόμη και εργασιακές και εκπαιδευτικές προκαταλήψεις και στάσεις για τα φύλα, προκαταβάλλοντας, ουσιαστικά, το εκπαιδευτικό και εργασιακό μας μέλλον, την εξέταση της πραγματικής/επιστημονικής υπόστασης/επιβεβαίωσης ή μη αυτών των αντιλήψεων, τη διαφορά βιολογικών χαρακτηριστικών των φύλων (sex) και κοινωνικών χαρακτηριστικών των φύλων (gender).
- Με αφορμή τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ενδείκνυται να γίνει ιδιαίτερη αναφορά και επεξεργασία ως προς τη συμβολή της γλώσσας στην αναπαραγωγή-διατήρηση ή στην ανατροπή των συγκεκριμένων στερεοτύπων. Είναι σημαντικό να συζητήσουμε για την απουσία λέξεων που να αποδίδουν συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες στο θηλυκό γένος, π.χ.: δάσκαλος-δασκάλα, χορευτής-χορεύτρια. Αλλά: γιατρός-; ή δικηγόρος-; ή πιλότος-; Επισήμανση της ανάγκης η γλώσσα να είναι ζωντανή και να προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα της κοινωνίας, όπως η δημιουργία νέων λέξεων για τα επαγγέλματα, χωρίς έμφυλους αποκλεισμούς.

9.4.4. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Νορβηγικό πείραμα με παιδιά και ίσες αμοιβές στην εργασία

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση -μέσα από την προβολή του βίντεο και τη συζήτηση- του πώς μας επηρεάζει η ανισότητα των αμοιβών σε σχέση με την παρεχόμενη εργασία, καθώς και το τι μπορούμε να κάνουμε για να αποκαταστήσουμε αυτή την αδικία.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

20-30 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο [«Norway Child Experiment About Gender Equality»](#)

Σκάνιτε για να δείτε το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις/εκφάνσεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή του μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισήμανση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων.
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: την προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης αυτών των έμφυλων ανισοτήτων ως προς τις αμοιβές, το πώς και αυτό το φαινόμενο εντάσσεται σε μια συνολική πολιτική επαγγελματικών διακρίσεων και ανισοτήτων, το πώς αντιδρούν τα παιδιά απέναντι σε αυτό το φαινόμενο και, τέλος, ποια είναι η πραγματική αίσθηση «δικαίου» των ανθρώπων όταν είναι ακόμη σε μικρή ηλικία και χωρίς στέρεους ακόμη έμφυλους προγραμματισμούς.

9.5.Ειδικό πεδίο 4

Έμφυλη βία: συντροφικότητα, συναίνεση, σεξουαλική παρενόχληση, σεξισμός, μισογυνισμός, τοξική αρρενωπότητα, ενδοοικογενειακή βία, κακοποίηση, γυναικοκτονία

9.5.1. Καρτέλα ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Είδη έμφυλης βίας

Σκοπός

Η ενημέρωση/πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων προσώπων για τις μορφές της έμφυλης βίας και το εύρος παρουσίας τους στην καθημερινότητά μας, καθώς και η ενδυνάμωσή τους στην πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου.

Στόχοι

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

40-50 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Καρτέλα με θέμα τα είδη της έμφυλης βίας. Συμπληρωματικά μπορούν να αξιοποιηθούν και οι σχετικές (12) καρτέλες από την καμπάνια με τίτλο "Don't Skip – Μην προσπερνάς την έμφυλη βία", του Κέντρου Διοτίμα.

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν την προβολή της βασικής καρτέλας, απευθύνουμε ερωτήσεις σχετικά με τα γνωστά είδη έμφυλης βίας. Στο σημείο αυτό μπορούν να αξιοποιηθούν επικουρικά οι καρτέλες του Κέντρου Διοτίμα.
- Ακολουθεί προβολή της σχετικής καρτέλας και σύντομη συζήτηση σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Ακολουθεί σύντομη συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τα είδη/μορφές και διαφοροποιήσεις ως προς το φαινόμενο της έμφυλης βίας, τις φανερές και αφανείς μορφές έμφυλης βίας, την προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης του φαινομένου της έμφυλης βίας, καθώς και το πώς εντάσσεται και αυτό το φαινόμενο σε μια συνολική κοινωνική πραγματικότητα/συνθήκη έμφυλων ανισοτήτων, διακρίσεων και παραβιάσεων.

Είδος έμφυλης βίας	Δικαίωμα που παραβιάζεται	Προστατεύεται από...
Βιασμός	Απαγόρευση βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρω- πης, εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το δικαίωμα στη ζωή	Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων (CAT), Οικουμενική Δια- κήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (UDHR), Σύμφωνα 1969, Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW), Διακήρυξη για την εξάλειψη όλων των διακρίσεων κατά των γυναικών (DEDAW)
Σεξουαλική εκμετάλλευση	Ανθρώπινη αξιοπρέπεια και σωματική ακεραιότητα	CEDAW, CAT, DEDAW
Βία βασισμένη στον σεξουαλικό προσανατολισμό	Το δικαίωμα του ατόμου να ζει χωρίς διακρίσεις και το δικαίωμα στην ισότητα, συμπεριλαμβανομένης της ισονομίας	UDHR, Σύμφωνα 1969, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Ανθρώπι- να Δικαιώματα (ECHR), DEDAW
Στέρηση ελευθερίας	Δικαίωμα στη πολιτιστική, πολιτική και δημόσια συμμετοχή, δικαίωμα στην εκπαίδευση, δικαίωμα πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες	Σύμφωνα 1969, Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού
Ενδοοικογενειακή βία	Δικαίωμα στη ζωή και δικαίωμα στην ισότητα, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ενώπιον του νόμου	UDHR, CEDAW, Σύμφωνα 1969, Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, DEDAW
Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων	Δικαίωμα στις υψηλότερες δυνατές προδιαγραφές σωματικής και ψυχικής υγείας	CEDAW, UDHR, CAT, DEDAW

Η ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΟΡΑΤΗ

9 ΣΤΑ 10 ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ
ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ
ΔΕΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΝΤΑΙ ΠΟΤΕ

ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΤΕΡΝΑΣ

diotima.org.gr

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

ΠΑΝΩ ΑΠΟ 1 ΣΤΑ 3
ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΕΩΣ 15 ΕΤΩΝ
ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ
ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ

ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΤΕΡΝΑΣ

diotima.org.gr

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

1 ΣΤΙΣ 5 ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΕΧΕΙ ΒΙΩΣΕΙ STALKING.

**ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΠΕΡΝΑΣ**

diotima.org.gr

STALKING

ME THN EYGENIKH YΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip ✕

1 ΣΤΙΣ 3
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΧΕΙ
ΥΠΑΡΞΕΙ ΘΥΜΑ
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ
ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ
ΣΤΟ ΧΩΡΟ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΠΕΡΝΑΣ**

diotima.org.gr

ME THN EYGENIKH YΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip ✕

diotima.org.gr

1 ΣΤΙΣ 3
ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ
ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΑ

ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΠΕΡΝΑΣ

ME THN EYGENIKH YΠΟΣTHPIEH THΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

CENTER
DIOTIMA

diotima.org.gr

1 ΣΤΙΣ 8 ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΑ ΑΠΟ
ΤΟ ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΠΕΡΝΑΣ

ME THN EYGENIKH YΠΟΣTHPIEH THΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

diotima.org.gr

ΣΕΞ ΧΟΡΙΣ
ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ

=

ΒΙΑΣΜΟΣ

(ΤΟΣΟ ΑΠΛΑ)

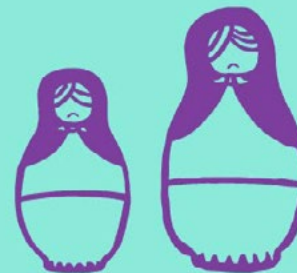
ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

diotima.org.gr

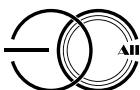
137 ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΕΣ
ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ

ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΠΕΡΝΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

1 ΣΤΙΣ 2
ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΕΙ
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΑ
ΑΠΟ ΤΟ
ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΗΣ

**ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΠΕΡΝΑΣ**

diotima.org.gr

ME THN EYGENIKH YΠΟΣTHPIEH THΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

CENTER
DIOTIMA

diotima.org.gr

Η ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΙΑΚΗ ΒΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟ ΑΔΙΚΗΜΑ

**ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΠΕΡΝΑΣ**

ME THN EYGENIKH YΠΟΣTHPIEH THΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

1 ΣΤΙΣ 10 ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΕΧΕΙ ΒΙΩΣΕΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ

diotima.org.gr

ΜΗΝ ΤΟ
ΠΡΟΣΤΕΡΝΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

diotima.org.gr

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

Don't Skip x

9.5.2. Άσκηση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Στατιστικά έμφυλης βίας

Σκοπός

Η ενημέρωση, πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων προσώπων για την έκταση του φαινομένου της έμφυλης βίας και το εύρος παρουσίας του στην καθημερινότητά μας, καθώς και η ενδυνάμωσή τους στην πρόληψη και αντιμετώπισή του.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

16 καρτέλες με στατιστικά στοιχεία για την έμφυλη βία. Συμπληρωματικά μπορούν να αξιοποιηθούν και οι πιο αναλυτικές πληροφορίες (Βλ. πεντασέλιδο με επικουρικά στατιστικά στοιχεία για το φαινόμενο συνολικά, σε παγκόσμια, ευρωπαϊκή και εθνική διάσταση. Από εδώ έχουν αντληθεί και τα στοιχεία για τις 16 καρτέλες και μπορούν να εντοπιστούν οι ακριβείς πηγές τους)

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν την προβολή απευθύνουμε ερωτήσεις γύρω από τις γνώσεις τους για την έκταση του φαινομένου της έμφυλης βίας.
- Στη συνέχεια μοιράζουμε τις 16 καρτέλες σε ζευγάρια εκπαιδευομένων προσώπων, προκειμένου να τις συζητήσουν μεταξύ τους.
Ακολουθεί προβολή ενιαίας καρτέλας (με το σύνολο των στατιστικών δεδομένων) και σύντομη συζήτηση σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Ακολουθεί αναλυτική συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τα είδη/μορφές, την έκταση, τη διάχυση και τη συχνότητα του φαινομένου της έμφυλης βίας, τις φανερές και αφανείς μορφές έμφυλης βίας, την προσπάθεια εντοπισμού των πηγών διαμόρφωσης του φαινομένου της έμφυλης βίας και των λόγων της έκτασής του, καθώς και το πώς συνδέεται και αυτό το φαινόμενο σε μια συνολική κοινωνική πραγματικότητα/συνθήκη έμφυλων ανισοτήτων, διακρίσεων και παραβιάσεων.
- Στο σημείο αυτό μπορούν να αξιοποιηθούν τα επικουρικά στατιστικά στοιχεία.

Μόνο το 52% των παντρεμένων γυναικών ή των γυναικών που ζουν σε σχέση αποφασίζουν μόνες τους για ζητήματα που αφορούν στη σεξουαλικότητά τους, στη χρήση αντισύλληψης και στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Κάθε μέρα, σε όλο τον κόσμο, δολοφονούνται κατά μέσο όρο 137 γυναίκες, από (πρώην ή νυν) συζύγους ή συντρόφους ή από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους

1 στις 5 γυναίκες θα πέσει θύμα βιασμού ή απόπειρας βιασμού

7 στις 10 βίαιες επιθέσεις κατά των γυναικών διαπράττονται από κάποιο οικείο πρόσωπο

1 στις 3 γυναίκες έχει βιώσει κάποια στιγμή στη ζωή της σωματική, ψυχολογική ή σεξουαλική βία, συχνότερα από τον ίδιο τον σύντροφό της

750 εκατομμύρια γυναίκες και κορίτσια έχουν παντρευτεί πριν από τα 18 τους χρόνια

200 εκατομμύρια γυναίκες έχουν υποβληθεί σε ακρωτηριασμό γεννητικών οργάνων

71% των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων είναι γυναίκες και κορίτσια. Από αυτές, 3 στις 4 τις εκμεταλλεύονται σεξουαλικά

500.000-2.000.000 άνθρωποι στον κόσμο, κυρίως γυναίκες και παιδιά, εκτιμάται ότι διακινούνται παράνομα κάθε χρόνο με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την εξαναγκαστική εργασία

Το 55%-95% των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας δεν το καταγγέλλουν

Οι μισοί σχεδόν φόντοι γυναικών έχουν διαπραχθεί από συζύγους ή συντρόφους

1 στις 10 γυναίκες στην ΕΕ έχει υποστεί κάποια μορφή έμφυλης βίας, από την ηλικία των 15 ετών και άνω

1 στις 5 γυναίκες στην ΕΕ έχει υποστεί σωματική ή/ και σεξουαλική βία από νυν ή τέως σύντροφο

40%-50% των γυναικών στην ΕΕ έχει αναφέρει κάποια μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο εργασίας

1 στις 20 γυναίκες στην ΕΕ έχει πέσει θύμα βιασμού

Τα στοιχεία για την Ελλάδα «ομολογούν» ότι το 25% των γυναικών έχουν υποστεί σωματική ή/και σεξουαλική βία από νυν ή τέως σύντροφο ή από άλλο πρόσωπο, από την ηλικία των 15 ετών και άνω. Ο αντίστοιχος μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) φτάνει το 33%. Ωστόσο, μόλις το 14 % των γυναικών καταγγέλλουν στην αστυνομία το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από στενό σύντροφο, ενώ το 13 % το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από μη σύντροφο.

Α. ΓΥΝΑΙΚΕΣ

1. Παγκόσμια

- 1 στις 3 γυναίκες έχει βιώσει κάποια στιγμή στη ζωή της σωματική, ψυχολογική ή σεξουαλική βία, συχνότερα από τον ίδιο τον σύντροφό της
- 1 στις 5 γυναίκες θα πέσει θύμα βιασμού ή απόπειρας βιασμού
- 7 στις 10 βίαιες επιθέσεις κατά των γυναικών διαπράττονται από κάποιο οικείο πρόσωπο
- Οι μισοί σχεδόν φόνοι γυναικών έχουν διαπραχθεί από συζύγους ή συντρόφους
- Κάθε μέρα, σε όλο τον κόσμο, δολοφονούνται κατά μέσο όρο 137 γυναίκες, από (πρώην ή νυν) συζύγους ή συντρόφους ή από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους
- Μόνο το 52% των παντρεμένων γυναικών ή των γυναικών που ζουν σε σχέση αποφασίζουν μόνες τους για ζητήματα που αφορούν στη σεξουαλικότητά τους, στη χρήση αντισύλληψης και στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- 71% των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων είναι γυναίκες και κορίτσια. Από αυτές, 3 στις 4 τις εκμεταλλεύονται σεξουαλικά
- 500.000-2.000.000 άνθρωποι στον κόσμο, κυρίως γυναίκες και παιδιά, εκτιμάται ότι διακινούνται παράνομα κάθε χρόνο με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την εξαναγκαστική εργασία
- 750 εκατομμύρια γυναίκες και κορίτσια έχουν παντρευτεί πριν από τα 18 τους χρόνια
- 200 εκατομμύρια γυναίκες έχουν υποβληθεί σε ακρωτηριασμό γεννητικών οργάνων
- Το 55%-95% των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας δεν καταγγέλλουν το πρόβλημα

(UN, UN Women, UNODC, Breaking the Cycle)

2. ΕΕ και Ελλάδα

- 1 στις 10 γυναίκες στην ΕΕ έχει υποστεί κάποια μορφή έμφυλης βίας, από την ηλικία των 15 ετών και άνω
- 1 στις 20 έχει πέσει θύμα βιασμού (ΕΕ)
- 1 στις 5 έχει υποστεί σωματική ή/και σεξουαλική βία από νυν ή τέως σύντροφο (ΕΕ)
- 40%-50% των γυναικών στην ΕΕ έχει αναφέρει κάποια μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο εργασίας
- Τα στοιχεία για την Ελλάδα «ομολογούν» ότι το 25% των γυναικών έχουν υποστεί σωματική ή/και σεξουαλική βία από νυν ή τέως σύντροφο ή από άλλο πρόσωπο, από την ηλικία των 15 ετών και άνω. Ο αντίστοιχος μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) φτάνει το 33%. Ωστόσο, μόλις το 14 % των γυναικών καταγγέλλουν στην αστυνομία το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από στενό σύντροφο, ενώ το 13 % το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από μη σύντροφο.
- («Βία κατά των γυναικών: μια πανευρωπαϊκή έρευνα, Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης - FRA 2014 & Διοτίμα 2018)

- Από το 2014 έως το 2017 έχουν σημειωθεί περισσότερα από 13.700 περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, με τις γυναίκες να αποτελούν περίπου το 70% των θυμάτων
(Αρχηγείο ΕΛΑΣ)

- Μπορεί ο ένας στους τέσσερις κατοίκους στην Ελλάδα να γνωρίζουν ένα θύμα ενδοοικογενειακής βίας στη γειτονιά τους, ωστόσο πάνω από οχτώ στους δέκα δεν θεωρούν την ενδοοικογενειακή βία συνηθισμένο πρόβλημα
(Eurobarometer, 2016)

- Βάσει των πιο πρόσφατων στατιστικών της ΕΕ, μία στις τέσσερις Ελληνίδες άνω των 15 έχει βιώσει σωματική ή σεξουαλική βία τουλάχιστον μία φορά στη ζωή της, ενώ το κόστος της έμφυλης βίας για τη χώρα (απώλεια οικονομικής παραγωγής, χρήση υπηρεσιών και προσωπικό κόστος) ανέρχεται στα 5 δισεκατομμύρια ευρώ τον χρόνο
- 21,3% των Ελληνίδων βιώνουν περιστατικά σωματικής ή σεξουαλικής βίας χωρίς να το αναφέρουν, ποσοστό που είναι κατά 10 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ

(EIGE - European Institute for Gender Equality, 2017)

- Η πρώτη και μοναδική πανελλαδική επιδημιολογική μελέτη για την ενδοοικογενειακή βία εκπονήθηκε το 2003
- Τα στοιχεία από τη γραμμή SOS της Γενικής Γραμματείας Ισότητας ξεκινάνε την περίοδο 2011-2012
- Μεταξύ 2011-2012 έγιναν 2.448 κλήσεις που αφορούσαν ενδοοικογενειακή βία, σε σύγκριση με 2.432 αντίστοιχες κλήσεις για το 2016-2017
- Από τα δεδομένα των θυμάτων που κάλεσαν τη γραμμή SOS της ΓΓΙΦ από τον Νοέμβριο του 2016 έως τον Νοέμβριο του 2017, πρόκειται ως επί το πλείστον για Ελληνίδες (87%), που ανήκουν σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, μορφωτικά επίπεδα και εργασιακές καταστάσεις. Αντίστοιχα, και οι δράστες προέρχονται από ποικίλα δημογραφικά και κοινωνικο-οικονομικά υπόβαθρα, όπως δείχνει πρόσφατη μελέτη της ΓΓΙΦ, ενώ, ως τάση ηλικιακά, η πλειονότητα των δραστών, περίπου στο 70%, είναι μεταξύ 35 και 54 ετών.
- Ένα από τα στοιχεία που επανέρχεται από έρευνα σε έρευνα είναι ότι η προηγούμενη έκθεση σε βία είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά και των Ελλήνων δραστών, καθώς παρατηρείται σχεδόν σε μία από τις δύο περιπτώσεις σε ποσοστό 46,3%, φωτίζοντας έναν από τους βασικούς μηχανισμούς διαιώνισης της βίας και υπενθυμίζοντας την ανάγκη να σταματά όσο το δυνατόν νωρίτερα ο κύκλος της βίας.
- Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων διατηρεί 21 ξενώνες, 40 συμβουλευτικά κέντρα και τη Γραμμή SOS 15900. Με βάση τα στοιχεία του 2018 που παρουσιάζονται στο σποτ της για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, περίπου 25.000 γυναίκες έχουν αναζητήσει βοήθεια στους ξενώνες και στα συμβουλευτικά κέντρα της και 36.000 γυναίκες έχουν τηλεφωνήσει στη γραμμή SOS.

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων – ΓΓΙΦ, 2018)

- Από το σύνολο των γυναικών που βιώνουν έμφυλη βία, μόνον οι μισές βρίσκουν το κουράγιο να την καταγγείλουν
- Τα ποσοστά σύλληψης των ανδρών δραστών είναι μόλις 7-15%
- Από το σύνολο των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας που κατέληξε στην αστυνομία, για το 43% δεν κινήθηκε καμία ποινική διαδικασία
- Στο 27% των περιπτώσεων το περιστατικό βίας δεν καταχωρήθηκε καν
- Στο 36% των περιπτώσεων ο αστυνομικός παρότρυνε τη συμφιλίωση του θύματος με τον δράστη
- Για το 64% δεν έγινε παραπομπή του θύματος σε δομές υποστήριξης
- Το 75% των αστυνομικών πρότρεψε τη γυναίκα να συμφιλιωθεί με τον δράστη σε περιστατικά λεκτικής/ψυχολογικής βίας που δεν είχαν επαναληψιμότητα
- Οι μισοί (50%) αστυνομικοί δεν γνώριζαν σε ποιους φορείς μπορούσαν να παραπέμψουν τα θύματα
- Το 93% των αστυνομικών ζητούν εξειδικευμένη εκπαίδευση
- Το 81% θεωρούν ότι μόνο τα σοβαρά περιστατικά σωματικής βίας πρέπει να καταγγέλλονται αμέσως στις αρχές (*ο νόμος για την ενδοοικογενειακή βία περιλαμβάνει και τις απειλές και την ψυχολογική και λεκτική κακοποίηση)
- Παρατηρείται ακόμη, σύμφωνα και με την πρόσφατη μελέτη της ΓΓΙΦ, ότι είναι μάλλον η ανεργία των θυμάτων που μετράει περισσότερο σε μια βίαιη σχέση ή περισσότερο στη συνέχισή της, καθώς το 37,7% των γυναικών-θυμάτων που έλαβαν μέρος στην έρευνα ήταν άνεργες, ποσοστό αντίστοιχο με εκείνο των γυναικών που κάλεσαν τη Γραμμή SOS της Γενικής Γραμματείας κατά την περίοδο 2016-2017: 28% ήταν άνεργες ή ανενεργές, σε σύγκριση με 22% που ήταν απασχολούμενες. Στοιχεία που οδηγούν στη διαπίστωση ότι «οι γυναίκες, λόγω της οικονομικής κρίσης, δεν έχασαν μόνο την οικονομική τους δύναμη αλλά και τη δυνατότητα να μένουν μακριά από βίαιους συντρόφους».

(«Η ενδοοικογενειακή βία κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης», Συλλογική έρευνα, ActionAid, 2018)

- Οι μισές γυναίκες χρειάστηκαν ιατρική βοήθεια, εκ των οποίων μόνο το 28% την έλαβε
- Το 5,5% προσέφυγε στην αστυνομία
- Το 50% ζήτησε βοήθεια από φίλους ή συγγενείς
- Το 27,5% ζήτησε στήριξη από συμβουλευτικό κέντρο ή προνοιακή δομή
- Το 22% των γυναικών δεν γνώριζε ότι μπορεί να απευθυνθεί στην αστυνομία/εισαγγελία
- Από όσες το γνώριζαν, το 17% θεώρησε ότι οι αρχές δεν θα μπορούσαν να τις βοηθήσουν
- Για το 18% ήταν ανασταλτικός παράγοντας το γεγονός ότι δεν είχαν άδεια παραμονής στη χώρα
- Ένα 18% ήθελε να προστατέψουν τον δράστη ή φοβούνταν την αντίδρασή του
- Από το σύνολο των θυμάτων κακοποίησης που απευθύνθηκαν στην αστυνομία, το 27% το έκανε αφού είχε μπει σε ξενώνα (Έργο Αριάδνη, Κέντρο Μελετών Ασφαλείας και ΚΕΘΙ, 2019)

(UN, UN Women, UNODC, Breaking the Cycle)

Β. ΛΟΑΤΚΙ+

1. Παγκόσμια

- 2.264 δολοφονίες διεμφυλικών ατόμων καταγράφηκαν σε 68 χώρες του κόσμου, μεταξύ 1/1/2008 και 30/9/2016
- Το 78% των παραπάνω δολοφονιών έγιναν στην Κεντρική και Νότια Αμερική, ενώ το 65% των δολοφονημένων ήταν άνθρωποι που εργάζονταν στη βιομηχανία του σεξ
- Στην Ονδούρα γίνονται οι περισσότερες δολοφονίες παγκοσμίως, αναλογικά με τον πληθυσμό: 9,56 ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους
- Στην Ευρώπη, οι περισσότερες δολοφονίες σε απόλυτους αριθμούς εντοπίζονται στην Τουρκία (43) και την Ιταλία (30)
- Οι άνθρωποι που προσδιορίζονται ως τρανς έχουν 28% περισσότερες πιθανότητες να υποστούν σωματική βία, σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό
- Το 96% των τρανς θυμάτων που καταγράφηκαν στις ΗΠΑ το 2017 ήταν γυναίκες και το 92% έγχρωμοι
- 13,5 χρόνων είναι η μέση ηλικία κατά την οποία ένας ανήλικος τρανς άνθρωπος στη Νέα Υόρκη μένει άστεγος, ενώ 1 στους 3 τρανς στις ΗΠΑ έχει απορριφθεί από ξενώνες αστέγων
- Το 50% των διεμφυλικών ατόμων έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά ή βιαστεί από κάποιον ερωτικό τους σύντροφο, ενώ το 41% έχουν κάνει τουλάχιστον μια απόπειρα αυτοκτονίας

(Δίκτυο Παρακολούθησης Τρανς Δολοφονιών / Trans Murder Monitoring – TMM)

- 80,7% όλων των τρανς προσώπων που βρίσκονται στην εφηβική ηλικία έχουν κάνει απόπειρα αυτοκτονίας κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου (δηλαδή 4 στα 5 τρανς πρόσωπα). Αναλυτικά: 50,8% των ατόμων που αυτοπροσδιορίζονται ως τρανς άνδρες, 41,8% των μη δυαδικών προσώπων και το 29,9% των τρανς γυναικών φέρεται να έχει αποπειραθεί να αυτοκτονήσει (συγκριτικά με τις άλλες ομάδες)
- 27,9% των cis εφήβων ανέφεραν απόπειρες αυτοκτονίας. Αναλυτικά: το 17,6% των cisgender γυναικών και το 9,8% των cisgender ανδρών

(Russell B. Toomey, Amy K. Syvertsen και Maura Shramko, «Αυτοκτονική συμπεριφορά σε τρανς εφήβους», Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής)

- Οι gay, οι λεσβίες και τα bi έφηβα άτομα είναι πέντε φορές πιο πιθανό να προσπαθήσουν να αυτοκτονήσουν, από ό,τι οι straight συνομήλικες/οι τους. Σε σύγκριση με τα straight άτομα, οι gay άνδρες κι οι λεσβίες γυναίκες έχουν περισσότερες πιθανότητες να έχουν διαγνωσθεί με κάποια διαταραχή ψυχικής υγείας και είναι επίσης πιο πιθανό να είχαν ιστορικό αυτοκτονικών σκέψεων ή σχεδίων.
- Η μελέτη συνέκρινε επίσης τον «συνηθέστερα χρησιμοποιούμενο μηχανισμό αυτοτραυματισμού» διαπιστώνοντας ότι οι straight άνδρες ήταν πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν πυροβόλα όπλα, ενώ οι straight γυναίκες ήταν πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν δηλητήριο.
- Για τους gay άνδρες η πιο πιθανή μέθοδος αυτοκτονίας ήταν το κρέμασμα/ο στραγγαλισμός/η ασφυξία (38%) και για τις λεσβίες ήταν το κρέμασμα/ο στραγγαλισμός/η ασφυξία (36%) και πυροβόλα όπλα (35%).

(Η μελέτη δημοσιεύθηκε στο αμερικανικό περιοδικό προληπτικής ιατρικής American Journal of Preventative Medicine)

- Οι LGBTQI έφηβοι που έχουν αποπειραθεί να αυτοκτονήσουν είναι σε υψηλότερο ποσοστό από ό,τι οι έφηβοι με ετεροφυλόφιλο σεξουαλικό προσανατολισμό
- Οι γκέι, οι λεσβίες και οι αμφιφυλόφιλοι έφηβοι είναι τέσσερις φορές πιο πιθανό να αυτοτραυματιστούν με αυτοκτονική πρόθεση σε σύγκριση με τους ετεροφυλόφιλους έφηβους
- Τα queer παιδιά είναι επίσης πολύ πιο πιθανό να παρουσιάσουν συμπτώματα κατάθλιψης από την ηλικία των 10 ετών. Αυτά τα συμπτώματα θα επιμείνουν τότε μέχρι και την ηλικία των 20 ετών
- Η LGBTQI νεολαία θα έχει χειρότερη ψυχική υγεία σε συνολικό επίπεδο
- Τα συμπτώματα κατάθλιψης αυξήθηκαν καθ' όλη την εφηβεία για όλες τις ομάδες, αλλά η αύξηση ήταν πολύ μεγαλύτερη για τους LGBTQI εφήβους
- Ο αυτοτραυματισμός ήταν πιο συνηθισμένος για μη ετεροφυλόφιλους έφηβους από 16 έως 21 ετών
- Στην ηλικία των 18 ετών, οι LGBTQI έφηβοι είχαν διπλάσιες πιθανότητες να πληρούν τα κριτήρια κλινικής διάγνωσης της κατάθλιψης

(Gemma Lewis, Έρευνα από το Πανεπιστημιακό Κολέγιο του Λονδίνου)

Το bullying που σχετίζεται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου (ομοφοβικό, τρανσφοβικό) κυμαίνεται στα σχολικά περιβάλλοντα από 35-48% (Unesco 2012 & Hombat.eu «Combating HOMophoBic And Transphobic bullying in schools»)

2. Κύπρος

- 78,6% αναφέρθηκαν ως ετερόφυλοι, το 11,4% ως ομοφυλόφιλοι, το 7,1% ως αμφιφυλόφιλοι και το 2,8% δεν απάντησε
- Το 82,8% των ερωτηθέντων απάντησε ότι συχνά οι μαθητές αναφέρονται στους συμμαθητές τους χρησιμοποιώντας όρους όπως είναι γκέι, λεσβία, αδελφή, ανδρογυναίκα
- Το 80% ανέφερε ότι συχνά οι μαθητές επικρίνουν ορισμένους συμμαθητές τους λέγοντάς τους να μην συμπεριφέρονται «σαν κορίτσια» (απευθυνόμενοι σε αγόρια) ή να μην συμπεριφέρονται «σαν αγόρια» (απευθυνόμενοι σε κορίτσια)
- Επίσης, το 62,8% των ερωτηθέντων σημείωσαν ότι οι μαθητές απορρίπτουν και αποκλείουν εσκεμμένα τους ΛΟΑΤΚΙ συμμαθητές τους από διάφορες ομαδικές δραστηριότητες

(Αποτελέσματα έρευνας στην Κύπρο, 2019, Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Combating HOMophobic And Transphobic bullying in schools – HOMBAT»)

9.5.3. Άσκηση ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Παροιμίες

Σκοπός

Η ενημέρωση/πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων προσώπων για την ύπαρξη μιας υπόγειας διαδρομής που οδηγεί -στο τέλος της- και στο φαινόμενο της έμφυλης βίας. Η συνειδητοποίηση του πώς, μέσα από παραδόσεις, μύθους, ιστορίες, ήθη και έθιμα, και χαρακτηριστικές παροιμίες, οικοδομείται εντός μας αδιόρατα το φαινόμενο της έμφυλης ανισότητας, των διακρίσεων και της βίας.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

30-40 λεπτά βιωματικής διεργασίας

Υλικά

18 καρτέλες με παροιμίες, γνωμικά και αποφθέγματα με έντονο σεξιστικό χαρακτήρα και επιτέλεση.

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν την προβολή, απευθύνουμε ερωτήσεις σχετικά με το αν γνωρίζουν παροιμίες και γνωμικά που να αναφέρονται σε φύλα.
- Στη συνέχεια μοιράζουμε τις 18 καρτέλες σε ζευγάρια εκπαιδευομένων προσώπων, προκειμένου να τις συζητήσουν μεταξύ τους. Εναλλακτικά –και για μια πιο διαδραστική διεργασία– μοιράζουμε τυχαία τις 18 παροιμίες χωρισμένες στη μέση και δίνουμε την οδηγία να βρει ο/η καθένας/μία το ζευγάρι του/της και να συζητήσουμε μετά το περιεχόμενο/μήνυμα της παροιμίας.
- **Επισημάνση:** Αν έχουμε στην ομάδα άτομα από διαφορετικά πολιτισμικά, γλωσσικά ή εθνολογικά περιβάλλοντα, η δραστηριότητα μπορεί να τροποποιηθεί ως εξής: ζητάμε από τα μέλη της ομάδας να θυμηθούν ή να βρουν (κάνοντας χρήση ακόμη και των τηλεφώνων τους) σχετικά γνωμικά ή παροιμίες από το δικό τους πολιτισμικό περιβάλλον και στη συνέχεια να τα γράψουν σε ένα μεγάλο χαρτί και να το κόψουν στη μέση, συνεχίζοντας την άσκηση-δραστηριότητα με βάση τις παραπάνω οδηγίες.
- Ακολουθεί προβολή ενιαίας καρτέλας (με το σύνολο των παροιμιών) και σύντομη συζήτηση σχετικά τις παροιμίες και ό,τι συζητήσαν μεταξύ τους (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν) ή, αν ισχύει η ανωτέρω επισημάνση, κολλάμε όλες τις παροιμίες σε ένα μεγάλο χαρτόνι στον τοίχο ή στον πίνακα.
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τη διερεύνηση ως προς το πώς συνδέεται και αυτό το κομμάτι της ζωής μας (παραδόσεις, αστικοί μύθοι, ιστορίες) με τη συνολική κοινωνική πραγματικότητα/συνθήκη των έμφυλων ανισοτήτων και παραβιάσεων.
- Στο σημείο αυτό μπορεί να συζητηθεί ειδικότερα η πιθανή διασύνδεση κάποιων από αυτές τις παροιμίες με ό,τι έχουμε μέχρι τώρα συζητήσει/επεξεργαστεί (εικόνες, στατιστικά κ.λπ.).

Η γυναίκα φτιάχνει ένα σπίτι...

...κι η γυναίκα το χαλάει

Σπίτι χωρίς γυναίκα...

...εκκλησία χωρίς παπά

Τα εν οίκω...

...μη εν δήμω

Μια γυναίκα εγκαταλείπει ένα άντρα...

...μόνο για έναν άλλο άντρα

Η γυναίκα και το κοτόπουλο...

...θέλουν χέρι

Η γυναίκα κι ο καφές...

...θέλουν ψήσιμο

Αέρας και γυναίκα...

...δεν κλειδώνονται

Γυναίκα δίχως άντρα...

...πλοίο χωρίς τιμόνι

Του έβαλε τα δυο πόδια...

...σ' ένα παπούτσι

Ο άντρας μου με κάνει χώμα...

...κι άντρας μου με κάνει εικόνα

Τα πολλά πνίγουν τον άντρα...

...και τα λίγα τη γυναίκα

Η σιωπή...

...στολίζει τις γυναίκες

Γυναίκα δίχως φίμωτρο...

...αλί που θα την πάρει

Χαρά στον άντρα το ζεστό...

...και τη γυναίκα κρύα

Κάλλιο μια μέρα κόκορας...

...παρά πέντε μέρες κότα

Άμα δεν κουνήσει η σκύλα την ουρά της...

...ο σκύλος δεν πάει κοντά της

Κεράτωνα τον άντρα σου...

...και μάγια μην του κάνεις

Ο γάμος είναι η αρχή της παρακμής για τον άντρα...

...και η έναρξη ζωής για τη γυναίκα

9.5.4. Καρτέλα ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Πυραμίδα έμφυλης βίας

Σκοπός

Η ενημέρωση/πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων προσώπων για τη συνολική εκδήλωση του φαινομένου και τα επίπεδα διάρθρωσής του, καθώς και η ενδυνάμωσή τους στην πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου σε κάθε στάδιο έκφασής του.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

15-20 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Καρτέλα με απεικόνιση την πυραμιδική ιεραρχία εκδήλωσης του φαινομένου της έμφυλης βίας.

Σύνδεσμος

Σκάνυρε για να δεις το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν την προβολή της βασικής καρτέλας, κάνουμε μια συνολική αποτίμηση των όσων μέχρι τώρα είδαμε και συζητήσαμε.
- Ακολουθεί προβολή της σχετικής καρτέλας και αναλυτική παρουσίαση/εξήγηση σχετικά με το φαινόμενο της έμφυλης βίας και την πυραμιδική εμφάνιση, εξέλιξη και κατίσχυσή του.
- Ακολουθεί αναλυτική συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: τον εντοπισμό των σταδίων αυτών στην καθημερινότητα όλων μας και ειδικότερα στα παιδιά και τους εφήβους (σπίτι, γειτονιά, παρέα, σχολείο, φροντιστήριο, γυμναστήριο, κοινωνία), τη διάκριση του περάσματος από το ένα στάδιο στο άλλο, την αναζήτηση της προσωπικής ευθύνης ως προς την εξέλιξη του φαινομένου, τη διερεύνηση ως προς τις δυνατότητες που έχουμε για πρόληψη ή και αποτροπή του, τις στρατηγικές αυτοπροστασίας και αποφυγής εμπλοκής σε τέτοια φαινόμενα.
- Με αφορμή την καρτέλα αυτή, μπορούμε να απευθύνουμε την πρόσκληση για ανακοίνωση και μοίρασμα σχετικών συμβάντων και εμπειριών στη ζωή των εκπαιδευομένων.

9.5.5. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα:

Παιδιά και γονείς - μίμηση

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση -μέσα από την προβολή του βίντεο και τη συζήτηση- της διαδικασίας μέσω της οποίας η έμφυλη βία και η τοξικότητα μπορεί να δομηθεί ή και να αποδομηθεί ως «συστατικό στοιχείο» των διαφυλικών σχέσεων, μέσω των οικογενειακών-συμπεριφορικών προτύπων.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

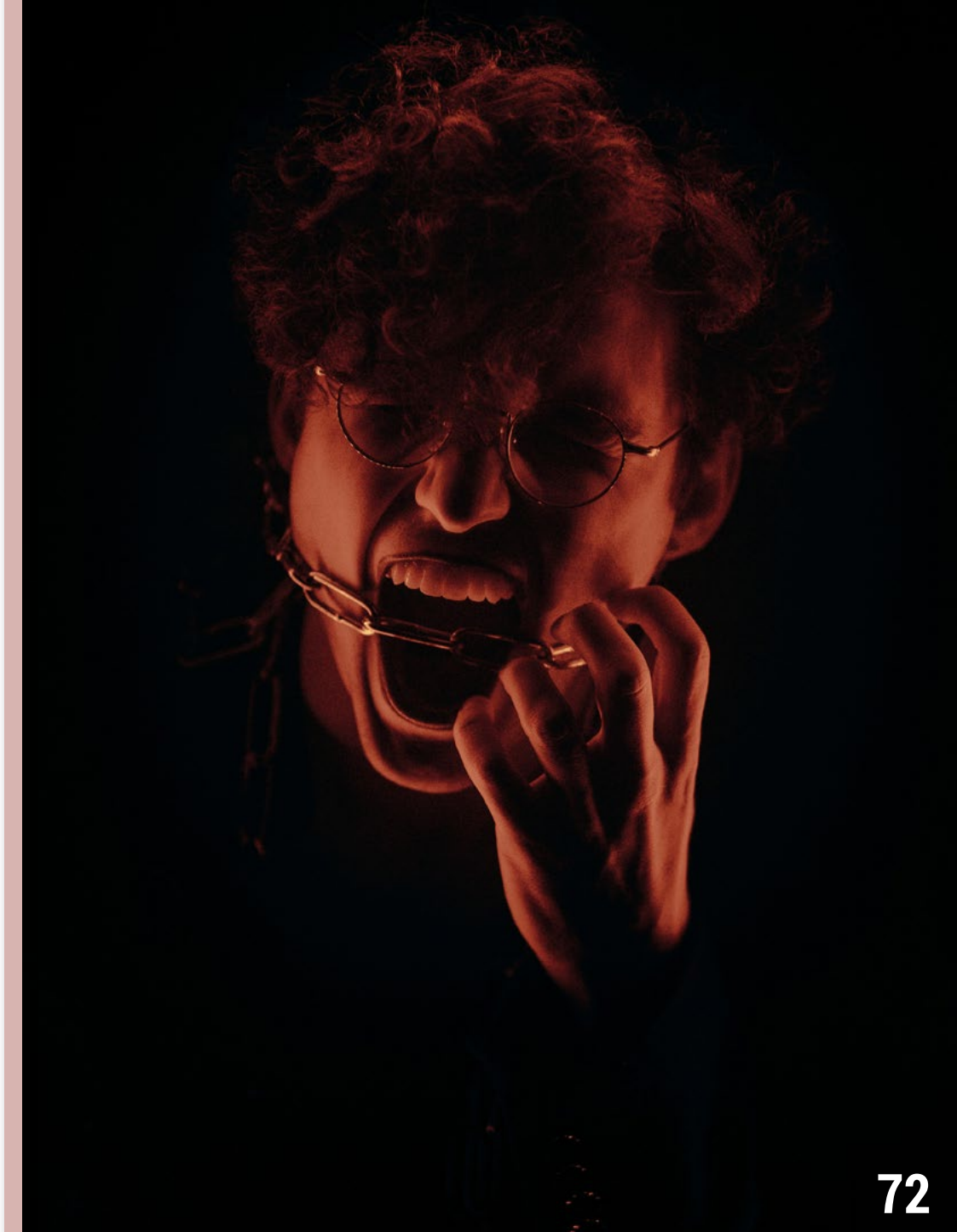
Διάρκεια

20-30 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο «[Children see. Children learn](#)».

Σκάνυρε για να δεις το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισήμανση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων.
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: την οικοδόμηση ή την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων, αντιλήψεων και συμπεριφορών μέσα από εικόνες/αναπαραστάσεις και συμπεριφορές των γονέων στο σπίτι, την αναδιάταξη των έμφυλων σχεσιακών προτύπων μέσα από τις αδελφικές σχέσεις, την κατάρριψη του μοντέλου ανισότητας, κυριαρχίας και επιβολής, και την αντικατάστασή του με ένα πρότυπο συνύπαρξης σε κλίμα σεβασμού και φροντίδας, την ανάληψη γονικής ευθύνης στην ανακατασκευή/αναπλαισίωση των «παραδοσιακών» προσλήψεων ως προς το πώς συνδέονται τα φύλα μέσα από τις δικές τους συμπεριφορές προς τα παιδιά τους.

9.5.6. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα:

Γράμμα κόρης στον μπαμπά

(συναίνεση, έμφυλη βία, τοξική αρρενωπότητα και συντροφικότητα)

Σκοπός

Η βιωματική/προσωπική συνειδητοποίηση -μέσα από την προβολή του βίντεο και τη συζήτηση- σχετικά με την έμφυλη βία και τις ειδικές εκφάνσεις της στη ζωή ενός κοριτσιού. Η ανάδυση ζητημάτων συντροφικότητας, συναίνεσης, τοξικής αρρενωπότητας και σεξιστικών «αστείων», ενδοσχεσιακής βίας, βιασμού.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

20-30 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο «[Dear dad](#)»

Σκάνιτε για να δείτε το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί.
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν). Κατά την προβολή μπορεί να γίνεται διακοπή και σύντομη εστίαση-επισήμανση-επεξήγηση κρίσιμων σημείων.
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια και προσπάθεια ανάδειξης/επεξεργασίας ευαίσθητων θεμάτων στους ακόλουθους άξονες/τομείς της ζωής: τη συντροφικότητα, συναίνεση, αμοιβαιότητα, τον σεβασμό στον χρόνο και τη σταδιακή εμπλοκή κάθε προσώπου στην ερωτική/σχεσιακή εξερεύνηση του εαυτού του/της, τη βία-επιβολή στις προσωπικές σχέσεις, την προσωπική ευθύνη στην πρόληψη και αποτροπή φαινομένων έμφυλων παραβιάσεων, τις στρατηγικές αυτοπροστασίας και αποφυγής εμπλοκής σε τέτοια σχεσιακά μοτίβα, τη βίωση των πρώτων σωματικών και συναισθηματικών ερωτικών αναζητήσεων, την ιδιαίτερη ευθύνη των αγοριών στον μετασχηματισμό των έμφυλων στερεοτύπων ως προς τον ρόλο τους στις ερωτικές σχέσεις, τα έμφυλα/σεξιστικά αστεία και το πώς αυτά διαμορφώνουν στάσεις και συμπεριφορές.

9.5.7. Καρτέλα ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα: Υπηρεσίες και δομές υποστήριξης θυμάτων έμφυλης βίας

Σκοπός

Η ενημέρωση/πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων προσώπων για τις δομές και τις υπηρεσίες της πολιτείας που υποστηρίζουν θύματα έμφυλης βίας.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

10-15 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Καρτέλα με υπηρεσίες και δομές

(**επισημανση:** τα στοιχεία μπορεί να αλλάξουν, καθώς το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης της πολιτείας είναι σε εξέλιξη).

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν την παρουσίαση της βασικής καρτέλας απευθύνουμε ερωτήσεις σχετικά με τις τυχόν γνώσεις των συμμετεχόντων ως προς την ύπαρξη σχετικών υπηρεσιών.
- Ακολουθεί προβολή της σχετικής καρτέλας και σύντομη συζήτηση σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/ βασικά σημεία: την ενθάρρυνση/ ενδυνάμωση ως προς τα δικαιώματα, τις δυνατότητες και τη διαδικασία αξιοποίησης των σχετικών υπηρεσιών της πολιτείας.

ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Υπηρεσίες και Δομές Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Έμφυλης Βίας

- Στην Ελλάδα δημιουργήθηκε, για πρώτη φορά, ένα ολοκληρωμένο Δίκτυο εξήντα μίας (62) δομών, πανελλαδικής κάλυψης για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών, υπό τον συντονισμό της ΓΓΙΦ, το οποίο αποτελείται από τις ακόλουθες δομές:
- Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, η οποία λειτουργεί σε 24ωρη βάση/365 ημέρες τον χρόνο και προσφέρει υπηρεσίες σε γυναίκες-θύματα βίας.
- Δέκα τέσσερα (14) Συμβουλευτικά Κέντρα (ΣΚ) του ΚΕΘΙ, τα οποία λειτουργούν στις έδρες των Περιφερειών της χώρας και στον Πειραιά.
- Είκοσι πέντε (28) Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας που λειτουργούν σε ισάριθμους Δήμους.
- Δέκα εννέα (18) Ξενώνες φιλοξενίας γυναικών-θυμάτων βίας και των παιδιών τους που επίσης λειτουργούν σε ισάριθμους Δήμους, και δύο (2) Ξενώνες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) που έλαβαν χρηματοδότηση για την αναβάθμισή τους. Οι Ξενώνες μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά 20 γυναίκες με τα παιδιά τους και διαθέτουν το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό για την υποστήριξή τους

9.6. Ενεργοποιητής ολοκλήρωσης

9.6.1. Βίντεο ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης σε θέματα φύλου: Χαστούκισέ την

Σκοπός

Η συνειδητοποίηση -μέσα από την προβολή του βίντεο και τη συζήτηση- της διαδικασίας μέσω της οποίας μπορεί να αποδομηθεί η έμφυλη βία και τοξικότητα ως «συστατικό στοιχείο» των διαφυλικών σχέσεων.

Ομάδα-στόχος

Εκπαιδευτικό προσωπικό και εκπαιδευόμενα πρόσωπα, σε βιωματική διεργασία για θέματα φύλου.

Διάρκεια

15-20 λεπτά βιωματικής διεργασίας.

Υλικά

Βίντεο με τίτλο [«Slap her»](#).

Σκάνυρε για να δεις το βίντεο

Βήματα – Οδηγίες

- Πριν από την προβολή του βίντεο, το πρόσωπο που συντονίζει την επιμορφωτική διαδικασία παρουσιάζει περιληπτικά τόσο τη θεματολογία του όσο και την πηγή προέλευσής του. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί η προτροπή προς τα εκπαιδευόμενα πρόσωπα να παρατηρήσουν/καταγράψουν συγκεκριμένα στοιχεία-παραμέτρους από το υλικό που θα παρουσιαστεί (στην αξιοποίηση του συγκεκριμένου βίντεο ως εργαλείο ολοκλήρωσης της επιμορφωτικής διαδικασίας δεν ενδείκνυται εκτεταμένη προετοιμασία ως προς το τι θα παρουσιαστεί).
- Προβολή του βίντεο και σύντομη συζήτηση/αναστοχασμός σχετικά με αυτά που είδαν και ό,τι τους φάνηκε ενδιαφέρον (στο σημείο αυτό δεν κάνουμε διορθώσεις ή παρεμβάσεις, αφήνουμε όλες τις απόψεις να εκφραστούν).
- Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες/βασικά σημεία: την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και αντιλήψεων ως προς τις διαφορές των φύλων και τις μεταξύ τους σχέσεις (ανισότητας, κυριαρχίας και επιβολής), τη δυνατότητα συνύπαρξης (ερωτικής, συντροφικής, οικογενειακής) με σεβασμό και φροντίδα, την ανάληψη προσωπικής ευθύνης στην ανακατασκευή/αναπλασίωση των «παραδοσιακών» προσλήψεων ως προς το πώς συνδέονται ερωτικά και συντροφικά τα φύλα.

10. Η Συμμαχία των Φύλων

Η G-All, Gender Alliance Initiative - Η Συμμαχία των Φύλων είναι μια πρωτοβουλία συνάντησης και σύμπραξης ανθρώπων από διαφορετικά επιστημονικά και κοινωνικά πεδία με στόχο να συν-εργαστούν πάνω στα θέματα φύλου, διαφορετικότητας και δικαιωμάτων, στην προοπτική δημιουργίας μιας Συμμαχίας των Φύλων: θετικής, συνθετικής, διαθεματικής και συμπεριληπτικής.

Η πρωτοβουλία μας:

- βλέπει κριτικά την φυσικοποιητική θεώρηση του ανθρώπου, που κανονικοποιεί δυϊστικά την έμφυλη έκφραση και στερεί από τον άνθρωπο την ελευθερία του αυτοπροσδιορισμού και της αυτοδιάθεσης του σώματος, του φύλου και της σεξουαλικότητάς του,
- θέτει ως πρωταρχικό στόχο την κριτική διερεύνηση και αποδόμηση της στερεοτυπικής, πατριαρχικά θεσμοποιημένης/κατασκευασμένης αρρενωπότητας και θηλυκότητας,
- εργάζεται στην κατεύθυνση της προσωπικής και κοινωνικής χειραφέτησης, αυτονομίας και ελευθερίας των προσώπων, ώστε να δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για μια κοινωνία ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας,
- έχει ως απώτερο σκοπό την απελευθέρωση των ανθρώπων από έμφυλους περιορισμούς και καταναγκασμούς που τους εγκλωβίζουν σε μηχανιστικά και εξουσιαστικά μοντέλα σχέσεων, οδηγώντας νομοτελειακά στη βία: προσωπική, σχεσιακή, οικογενειακή, κοινωνική, θεσμική, πολιτική, πολιτισμική.

Η Συμμαχία έχει αναπτύξει μια πολυμορφική/καινοτόμα τεχνική μελέτης και αντιμετώπισης των παραπάνω φαινομένων μέσω της ταυτόχρονης, ισάξιας και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχής/εμπλοκής, ενεργοποίησης και ενδυνάμωσης:

- αντρών/αγοριών και όσων προσώπων αυτοπροσδιορίζονται έτσι,
- γυναικών/κοριτσιών και όσων προσώπων αυτοπροσδιορίζονται έτσι,
- λωατκι ατόμων και όσων προσώπων δεν περιορίζονται/προσδιορίζονται στις δύο έμφυλες διαστάσεις.

Στην προσπάθεια για την έμφυλη ισότητα οικοδομεί ένα συνεκτικό, διαθεματικό και συμπεριληπτικό πλαίσιο στέρεων έμφυλων συμμαχιών και συνεργασιών, για την καταπολέμηση αποκλεισμών και διακρίσεων, την αποδόμηση της ετερο- και ομο-κανονικότητας, την έμφυλη δικαιοσύνη, την αντιμετώπιση της τοξικής αρρενωπότητας και τη μετατροπή της -όπως και κάθε έμφυλης τοξικότητας και περιορισμού- σε «ανθρωπινότητα».

Η G-All θα συνεχίσει να εργάζεται μέχρι τη δημιουργία σε κάθε πεδίο της ζωής (οικογένεια, εκπαίδευση, εργασία, κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός, media) συνθηκών ελεύθερης και ειρηνικής συνύπαρξης και ανάπτυξης για όλους τους ανθρώπους, χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς καμία διάκριση για λόγους φυλής, φύλου, σεξουαλικότητας, ταυτότητας και έκφρασης φύλου, εθνικότητας, καταγωγής, γλώσσας, θρησκείας, ηλικίας, αναπηρίας.

11. Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ

Το **Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ** είναι το γερμανικό πολιτικό Ίδρυμα, το οποίο πρόσκειται στο Κόμμα των Πρασίνων της Γερμανίας (Bündnis 90/Die Grünen).

Με έδρα στο Βερολίνο και με γραφεία σε όλο τον κόσμο, το διεθνές μας δίκτυο λειτουργεί ως δεξαμενή σκέψης και καταλύτης για την ανάπτυξη πράσινων ιδεών, πολιτικών και στρατηγικών προς την κατεύθυνση δημοκρατικών, κοινωνικών και οικολογικών μεταρρυθμίσεων της κοινωνίας και της οικονομίας.

Από το 2012, το Ίδρυμα δραστηριοποιείται και στην Ελλάδα με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Το πρόγραμμά μας στοχεύει στην προώθηση του πολιτικού διαλόγου για την εμπάθυνση της δημοκρατίας και της δημοκρατικής διακυβέρνησης, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ανάπτυξη νέων ιδεών και πρακτικών στην κατεύθυνση του κοινωνικο-οικολογικού μετασχηματισμού της οικονομίας με άξονες την ενεργειακή μετάβαση και την κοινωνική αλληλέγγυα οικονομία.

Στις δράσεις μας δίνουμε, επίσης, έμφαση στην προώθηση της έμφυλης δημοκρατίας και της διαπολιτισμικής συμπερίληψης, με στόχο τη χειραφέτηση και την κατάκτηση ίσων δικαιωμάτων για όλες τις ομάδες που βιώνουν διακρίσεις και απειλούνται με αποκλεισμό.

12. Παράρτημα

Εδώ μπορείτε να βρείτε τις 3 καρτέλες των εργαλείων. Συγκεκριμένα:

9.5.1. Καρτέλα: Είδη έμφυλης βίας

9.5.4. Καρτέλα: Πυραμίδα έμφυλης βίας

9.5.7. Καρτέλα: Υπηρεσίες και δομές υποστήριξης θυμάτων έμφυλης βίας

ΗΤΑΝ ΑΠΛΑ
ΕΝΑ ΑΣΤΕΙΟ
ΤΙ ΣΕ ΠΕΙΡΑΖΕΙ;

Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ
ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΤΑΙ ΜΕ
ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ
ΤΟ ΑΣΤΕΙΟ ΣΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ
ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΒΙΑΣ!

ΦΟΝΟΣ

ΒΙΑΣΜΟΣ.
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΣΗ.
ΦΥΣΙΚΗ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ.

ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ.
ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΙ
ΛΕΚΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΡΟΛΟΙ, ΔΟΡΑΤΟ ΤΑΒΑΝΙ.
ΔΚΑΜΠΤΑ ΕΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ.

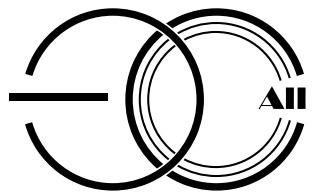
ΣΕΞΙΣΤΙΚΑ/ΟΜΟΦΟΒΙΚΑ/ΤΡΑΝΣΦΟΒΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ.
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΠΟΙΗΣΗ.

Είδος έμφυλης βίας	Δικαίωμα που παραβιάζεται	Προστατεύεται από...
Βιασμός	Απαγόρευση βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης, εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το δικαίωμα στη ζωή	Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων (CAT), Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (UDHR), Σύμφωνα 1969, Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW), Διακήρυξη για την εξάλειψη όλων των διακρίσεων κατά των γυναικών (DEDAW)
Σεξουαλική εκμετάλλευση	Ανθρώπινη αξιοπρέπεια και σωματική ακεραιότητα	CEDAW, CAT, DEDAW
Βία βασισμένη στον σεξουαλικό προσανατολισμό	Το δικαίωμα του ατόμου να ζει χωρίς διακρίσεις και το δικαίωμα στην ισότητα, συμπεριλαμβανομένης της ισονομίας	UDHR, Σύμφωνα 1969, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ECHR), DEDAW
Στέρηση ελευθερίας	Δικαίωμα στη πολιτιστική, πολιτική και δημόσια συμμετοχή, δικαίωμα στην εκπαίδευση, δικαίωμα πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες	Σύμφωνα 1969, Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού
Ενδοοικογενειακή βία	Δικαίωμα στη ζωή και δικαίωμα στην ισότητα, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ενώπιον του νόμου	UDHR, CEDAW, Σύμφωνα 1969, Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, DEDAW
Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων	Δικαίωμα στις υψηλότερες δυνατές προδιαγραφές σωματικής και ψυχικής υγείας	CEDAW, UDHR, CAT, DEDAW

ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Υπηρεσίες και Δομές Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Έμφυλης Βίας

- Στην Ελλάδα δημιουργήθηκε, για πρώτη φορά, ένα ολοκληρωμένο Δίκτυο εξήντα μίας (62) δομών, πανελλαδικής κάλυψης για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών, υπό τον συντονισμό της ΓΓΙΦ, το οποίο αποτελείται από τις ακόλουθες δομές:
- Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, η οποία λειτουργεί σε 24ωρη βάση/365 ημέρες τον χρόνο και προσφέρει υπηρεσίες σε γυναίκες-θύματα βίας.
- Δέκα τέσσερα (14) Συμβουλευτικά Κέντρα (ΣΚ) του ΚΕΘΙ, τα οποία λειτουργούν στις έδρες των Περιφερειών της χώρας και στον Πειραιά.
- Είκοσι πέντε (28) Κέντρα Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας που λειτουργούν σε ισάριθμους Δήμους.
- Δέκα εννέα (18) Ξενώνες φιλοξενίας γυναικών-θυμάτων βίας και των παιδιών τους που επίσης λειτουργούν σε ισάριθμους Δήμους, και δύο (2) Ξενώνες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) που έλαβαν χρηματοδότηση για την αναβάθμισή τους. Οι Ξενώνες μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά 20 γυναίκες με τα παιδιά τους και διαθέτουν το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό για την υποστήριξή τους

Gender Alliance Initiative

@GenderAllianceInitiative

■■■ HEINRICH BÖLL STIFTUNG
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ελλάδα